

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 13. X aastakäik

TEATAJA

1. juulil 1935

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . kr. 30.00
Poolaastas . . . 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . . " 16.50
Välismaale . . . 5.00	Igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . . " 10.00
Poolaastas . . . 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kuidas võib väikekaupmees paremini teenida. Maksustamise küsimusi. Kaubanduse statistika 1934. a. Koja Teataja kirjavahetus. Äride register. Majanduslikke teateid. Tolliteateid. Toiduainete turg. Vällsbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

Kuidas võib väikekaupmees paremini teenida.

Kuukäivate võrdluse otstarve ja tähtsus.

I

Aastast aastasse seisab väikekaupmees päev päeva kõrval kaheksa tundi leti taga, tehes sisseoste ja müües kaupu. Ta ise peab oma ärraamatuid ja vastab oma kirjadele. Ta on ka ise oma vaateakna dekoraator ning reklaamijuht. Ühe müüja ja ühe õpilasega, võib-olla ainult oma perekonna liikmete abiga, juhiv ta oma iseseisva ettevõtte tegevust. Samasuguselt töötab meil tuhandeid väikekaupmehi Eestis. Nende töö võimaldab neile üsna puudulikku sissetulekut, paljudele ei paku see isegi inimväärset äraelamist. Nende palgalised müüjad teavad, mis nad kuu lõpul oma töö eest saavad tasu, kaupmehele endale aga ütleb bilanss alles aasta lõpul, kas tal oma tegevuses on olnud edu, kas on ta vähe või palju teeninud või on ta koguni maksnud juure. Paljudele selgub aasta lõpul, et ta oma kapitali, mis ta ärisse mahutanud, on paraku kaotanud ja et ta oma tegevuse peab lõpetama.

Kogu aasta on ta pidanud enam või vähem pimeduses kobama ringi. Ta aimab rohkem kui teab, millal on vaja uut kaupa sisse osta, kas ta

kulutab vähe või palju oma äri reklaamile või kas ettevõtte teeb tasa äriruumide üüri või mitte. Ta märkab küll, et ta käive tõuseb või läheb tagasi, ja ta küsib eneselt, kas see on olnud temast endast või on see üldise olukorra tulemus, mille vastu üksikud on võimetud. Ta püüab jõuda selgusele selle üle, pärib oma kutsekaaslasilt teateid, peab aru oma kaubamuretsejaga või hangib üldisi andmeid majandusliku olukorra kohta kutseajakirjadest, — need on kõik tema informatsiooniallikad. Sel teel saadud andmed pole aga igakord kuigi täielised ega suuda pimesi kobamise asemel anda vajalist teadmist.

Kaupmehel on vaja selgesti tunda oma olukorda, mitte aimata. Ta peab teadma, mis teevad teised ettevõtted tema erialal. Teiste tegevus ei tarvitse ju küll alati olla eeskujuks, aga kui keegi tahab toimida teisiti, siis sündigu see vähemalt küpse järelemõtlemise põhjal, vaid siis võib see toiming osutuda õigeks. Kui tal on andmeid selle kohta, kui suur on teiste samasuguste ettevõtete käive, kuipalju ostavad teised sisse, kuipalju kulutavad nad reklaamile või kui

suured on üldse nende kulud, siis on tal igatahes teatav mõõdupuu otsustamiseks ja ta võib oma tegutsemist ning kulusid hinnata paremini.

Säärast võimalust pakub kuukäivate võrdlus ühelaadiliste ettevõtete vahel. Saksamaal on tekkinud vastav keskus riigi majandusliku kuratooriumi näol, kes toimetab ühelaadiliste ettevõtete kuukäivate võrdlemist ja teeb tulemused teatavaks äridele, kelle käivet on võrreldud. See võrdlus näitab ettevõttele täpselt ja järjekindlalt ta tegutsemise tulemusi ja võimaldab teha vajalisi tähelepanekuid.

Ärisaladuste konkurendi kätte sattumist ei tule sealse korralduse juures karta, kuna äriomanikud, kes annavad kuratooriumile oma ettevõtte kohta andmeid, üksteist ei tunne ja kuratooriumile eneselegi on ettevõtted tuntud vaid märgusõnade järgi. Ettevõtted teavad vaid, et kõigil äriomanikel samal erialal on ühised mured. Nad kõik teatavad keskkorraldusele oma kuukäibed, samuti seda, kuidas üks või teine oli toiminud möödunud kuul ja millised olid selle tulemused. Igaüks võib muretult oma teated anda keskkorraldusele nii nagu need tegelikult kujunesid. Ükski võõras ei pääse nende andmete ligi, enesestki mõista ka mite maksuamet, sest riigi majanduslik kuratoorium Berliinis, kes toimetab kuukäivate võrdlusi, pole ei riigi ega omavalitsusasutus, vaid on iseseisev teaduslik instituut kaubanduse korraldamise otstarbel, mille juhatuses seisavad kaupmeeste tipporganisatsioonide juhatajad.

Teravmeelselt kombineeritud märgusõnade süsteem kindlustab asjaolu, et isegi riigi majandusliku kuratooriumi ametnikud ei saa teada äri nime ega asukohta, kust andmed uurimiseks on saadetud. Nende andmete täpne koostamine ja järjekindel saamine ettevõtteil, mis tegutsevad ühel ja samal erialal, samuti nende erapooletu võrdlus, sünnib kõigi ettevõtete huvides, andes

ülevaate üksiku äri tegutsemise kohta teistega võrreldes.

Milline tähtsus on siis arvudel, mida annab väikekaupmehele kuukäivate võrdlus? Käibe suurus on arv, millele kaupmehel tuleb pühendada suurimat tähelepanu. Suurem läbimüük tähendab sageli paremat võimalust katta oma kindlaid kulusid (üür, valgustus, palgad) ja saada suuremat teenistust. Suurenenud käive näitab, et äri läheb paremini.

Kaupmehele ütleb kuukäibe võrdlus, kas ettevõtte on võrreldes eelmise aasta sama kuuga läinud tagasi või teinud edusamme. Võrdlus teiste samasuguste ettevõtetega näitab, kas ettevõtja püüdmised oma käivet tõsta on annud tulemusi või mitte. See võrdlus ütleb ka, kas edu tuleb panna kaupmehe isiklike püüete arvele või olenes see üldisest konjunktuurist, sest kui käive on läinud tagasi, siis selgub võrdlusest, kas on teiste samasuguste ettevõtete käibed suuremad või vähemad, s. t. kas nad on töötanud suurema või vähe-
ma eduga.

Viimaseil aastail on käibed vähenenud ka sel põhjusel, et hinnad on läinud tagasi. Kaupmehe töö on aga jäänud endiseks, sest kvantitatiivselt tuli müüa läbi samal määral kaupu. Bruttoteenistus vähenes hindade langusega tunduvalt. Käibe tagasiminekest tuleb üks osa panna ostjaskonna vähenemise arvele, mis oli tingitud üldisest ostujõu langusest. Kuu-käibe võrdlused näitavad, milliste mõjutuste arvele tuleb kanda läbikäigu tagasimineki. Samuti selgub sellest, kas äride arv samal alal on eelmise aastaga võrreldes kasvanud või vähenenud.

Kuu-käivate võrdlus võimaldab kaupmehele ülevaate oma tegevusest ja teadliku suhtumise oma ülesandeile, mis pärast säärase keskuse loomine meilgi oleks hädavajaline. Aga sellest järgmine kord.

Maksustamise küsimusi.

Täis- ja usaldusühingute äripidajate tulumaksustamisest.

Mõnikord on tulnud ette juhtumeid, et äri-
maksu % alandamist. Kuid viimasel ajal välja-
mitme isiku nimele, et selle läbi saavutada tulu-
maksu % alandamist. Kuid viimasel ajal välja-
kujunenud maksustamise praktika järgi ei leia
see kombinatsioon maksuasutuste poolt tunnus-
tamist. Säärastel kordadel, kui äritunnistus on kir-
jutatud mitme isiku nimele, nõutakse täisühin-
gu lepingu esitamist. Kehtiva seaduse järgi

ärilist ettevõtteist saadud ja ärimaksu andmete
alusel väljaarvutatud tulude pealt määratakse
tulumaks sellele, kes tõeliselt ja vastavate amet-
like dokumentide järgi on äriettevõtte omanik.

Usaldusühingute juures figureerivad
äritunnistusel vaid täisosanike nimed ja viima-
seile määratakse ka tulumaks. Kui sel juhul
ettevõtte äritunnistus peaomaniku tulumaksu
kergendamise mõttes kirjutatakse välja kahe või
rohkema isiku nimele, siis tuleb maksuinspekto-
rile esitada ka täisühingu leping nende isikute
vahel. Kui aga ettevõttes on üks peaosanik ja

teised kaasosanikeks vaid väikeste summadega (talletajad), siis määratakse ettevõtte tulude pealt arvatud tulumaks ikkagi peaosanikule, jättes kõrvale talletajad.

R. B.

Kuidas tõlgendada tempelmaksu tariifi nr. 30

(kviitungite tempelmaksustamine).

Tempelmaksu tariifi nr. 30 järgi kuuluvad kviitungid 10 kroonist kuni 100 kroonini tempelmaksustamisele 5 senti igalt kviitungilt, kviitungid üle 100 krooni — tempelmaksustamisele 10 senti igalt kviitungilt.

On tekkinud kahtlus, kas kviitung 100 kr. vastuvõtmise üle kuulub 5-sendilise või 10-sendilise tempelmargi alla, s. o. kas lause „kuni 100 kroonini“ tuleb tõlgendada selles mõttes, et 100 krooni inklusiivne või 100 kr. eksklusiivne. Et

hoida ära sekeldused, selleks maksustavad paljud isikud ja asutused 100-kroonilised kviitungid 10-sendilise tempelmaksuga.

Nende ridade kirjutaja arvates peaks tariifi nr. 30 tekst olema küllalt selge, ilma et siin võiks tekkida ekshiarvamisi. Selles tariifis öeldakse sõnasõnalalt „üle 100 krooni — 10 senti igalt kviitungilt“.

100 krooni on ikka ainult 100 krooni; seaduseandja aga nõuab, et kviitung peab olema üle 100 krooni, kui ta kuulub 10-sendilise tempelmaksu alla. Järjekindel olles tuleb jõuda otsusele, et kviitungid 10 kroonist 100 kroonini incl. kuuluvad 5-sendilisele tempelmaksule, kviitungid üle 100 krooni (olgu kas või 5 senti üle) aga 10-sendilisele tempelmaksule.

Teissugune tõlgendus ei tohiks selle tariifi punkti juures olla kuidagi paikapidav.

R. B.

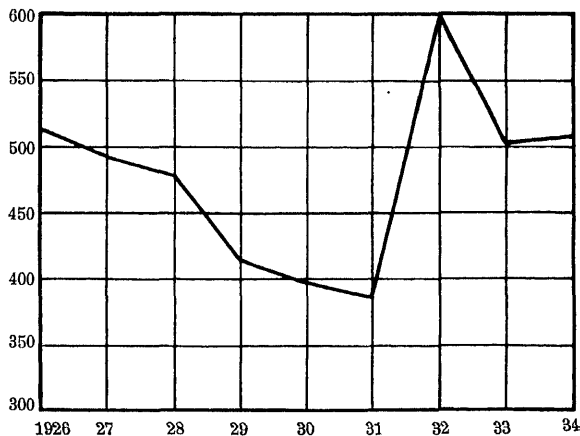
Kaubanduse statistika 1934. a.

A. Mändvere.

Alljärgnev ülevaade tahab anda pilti kaubanduslike ettevõtete arvu, nende ärialade ja liikumise kohta. Peasjaliselt käsitleb ülevaade neid kaubanduslikke ettevõtteid, millised on

(Diagramm nr. 1)

Suurkaubanduslike ettevõtete arv 1926.—1934. a.

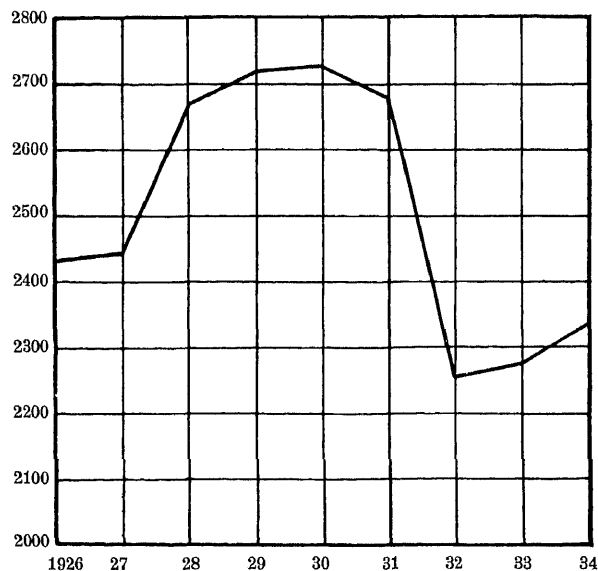
I järgu äritunnistusega kaubanduslikud ettevõtted.

koondatud Kaubandus-tööstuskoja alla. Peale nende tegutsevad veel ühistegelised, riigi- ja omavalitsuse kaubanduslikud ettevõtted ja IV ning V järgu kaubanduslikud ettevõtted. Kõiki kaubanduslikke ettevõtteid, millised lunastasid 1934. a. kaubandusliku äritunnistuse, oli 13280, neist kuulus Kaubandus-tööstuskoja alla 9752; IV ja V järgu äritunnistusega kauplusi oli 2991;

ülejäanud olid ühistegelised kaubanduslikud ettevõtted, pangad ja kindlustusseltsid. IV ja V

(Diagramm nr. 2)

Keskkaubanduslike ettevõtete arv 1926.—1934. a.

II järgu äritunnistusega kaubanduslikud ettevõtted.

järgu kaubanduslikud ettevõtted on liig piiratud ulatusega ettevõtted, ning seetõttu on nende osatähtsus üldiselt väga väike teiste kaubanduslike ettevõtetega võrreldes. Ühistegelised kaubandus-

likud ettevõtted ning omavalitsuse ja riigi kaubanduslikud ettevõtted moodustavad umbes 4% eraettevõtete arvust.

nende arv nihkus jälle tõusu poole (diagramm nr. 1).

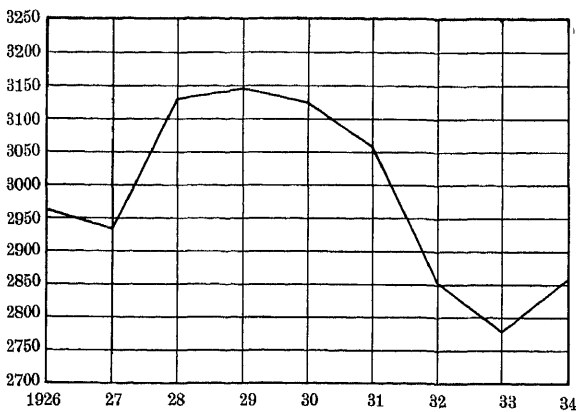
(Diagramm n r. 4)

Kaubandus-tööstuskoja alla kuulus erakaubanduse ettevõtteid 1926.—1934. aastani.

Aasta	II sekts.		III sekts. III j.	KOKKU
	I j.	II j.		
1926	524	2436	7871	10831
1927	488	2444	7852	10784
1928	458	2672	7805	10935
1929	428	2719	7699	10846
1930	396	2728	7529	10653
1931	376	2681	7356	10413
1932	599	2255	7064	9918
1933	504	2273	6725	9502
1934	519	2335	6898	9752

(Diagramm n r. 3)

Suur- ja keskaubanduslike ettevõtete arv 1926. — 1934. a.

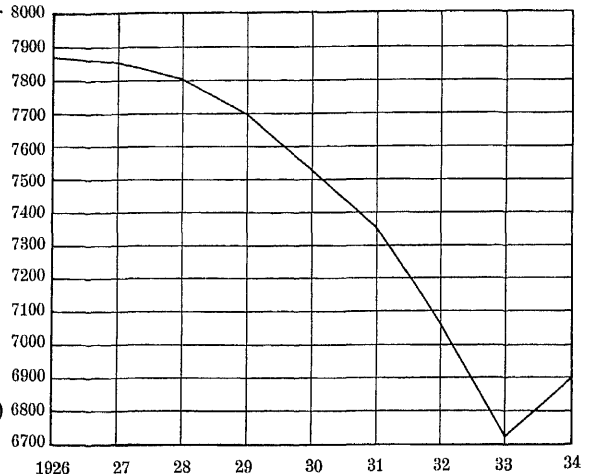
I ja II järgu äritunnistusega kaubanduslikud ettevõtted kokku.

Suur- ja keskaubandus.

Raske on meie oludes teha vahet suur- ja keskaubanduse ettevõtete vahel, sest suuremalt jaolt I järgu kaubandusliku äritunnistusega ettevõtted ei piirdu oma ärialal mitte üksnes hulgi- (en-gros-) kaubandusega, vaid kauplevad suuremalt osalt ka jae (en-detail). Selles mõttes käsitame ka suur- ja keskaubanduse ülevaadet ühiselt, et saada üldpilti hulgi- ja hulgi-jae-kaubanduse kohta.

1926. a. oli I järgu kaubanduslike ettevõteteid 524 ning siit algas juba langus kuni 1932. aastani. 1931. a. oli nende arv langenud 376-ni. Järgmisel aastal oli järsk tõus ja nimelt ulatus nende ettevõtete arv 599 peale. 1933. a. oli jällegi märgata tunduvat langust, kuna 1934. a.

Väikekaubanduslike ettevõtete arv 1926. — 1934. a.

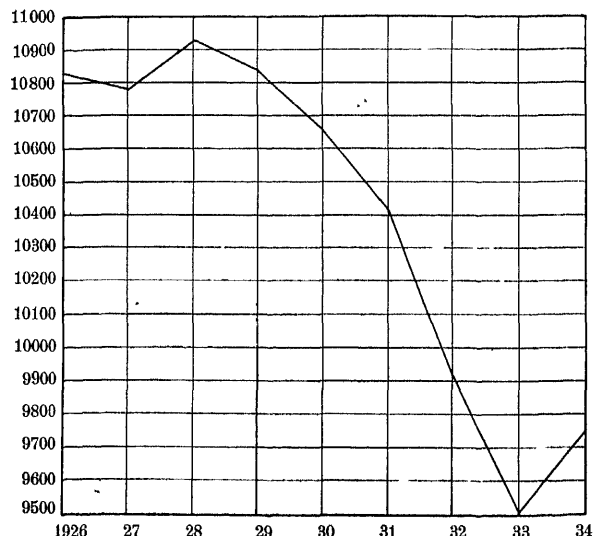

III järgu kaubandusliku äritunnistusega ettevõtted.

Järsk tõus 1932. a. on seletatav sellega, et sest aastast alates pandi maksma korraldus, et välismaalt saavad kaupu importida vaid I järgu kaubandusliku äritunnistusega ettevõtted. See tõus aga normeerub kahel järgneval aastal.

(Diagramm n r. 5)

Kaubanduslike ettevõtete arv 1926. — 1934. a.

I, II ja III järgu kaubandusliku äritunnistusega ettevõtted koos.

II järgu kaubanduslike ettevõteteid oli 1926. aastal 2436. Nende arv kasvas järjekindlalt ning

tõusis 1930. a. 2728-ni. Siit peale algas langus ning 1932. a. oli jäänud püsima 2255 ettevõtet (diagramm nr. 2). Järgnevatel aastadel oli jälle tõusu märgata ja 1934. a. oli juba 2335 ettevõtet.

Suur- ja keskkaubanduslike ettevõteteid 1926. a. oli kokku 2960, 1933. a. langes nende arv 2777-ni — seega vähenemine 6,2%.

Kui aga vaadelda suur- ja keskkaubanduse ettevõtete arvu aastate vahemikul 1926—1934 (diagramm nr. 3), siis näeme, et 1926.—1929. a. nende arv tõusis, välja arvatud 1927. a., ja 1929. a. tõusis ettevõtete arv 3147-ni. Siit peale algas järjekindel langus, kuni 1934. a. tõusis ettevõtete arv 2854-ni.

Võrreldes tõusu kulminatsioonipunkti ja 1934. aasta arvu märkame, et üldine langus on siiski olnud tunduvalt, ja nimelt 9,9%.

Kokkuvõetult võib konstateerida, et suur- ja keskkaubanduslike ettevõtete arv on eriti viimasel 5 aastal näidanud kahanemist, välja arvatud 1934. a., millal võrreldes 1933. aastaga nende arv tõusis 2,8%.

Väikekaubandus.

Väikekaubanduse (jaekaubanduse) all mõistame kõiki III järgu äritunnistusega kaubanduslike ettevõtteid. Kuigi IV ja V järgu äritunnistusega kaubanduslikud ettevõtted tegutsevad samuti jaekaubanduse alal, on need jäetud välja põhjusel, et sellased ettevõtted ei kuulu Kaubandus-tööstuskoja alla, pealegi ei oma need ärid alati kindlat kaubandusliku ettevõtte ilmet ja iseloomu. Väikekaubanduse ettevõtete arvu jälgides (diagramm nr. 4) näeme, et siin ajavahemikul 1926.—1933. a. on ettevõtete arv järjekindlalt langenud. Nii oli 1926. a. väikekaubanduslike ettevõteteid 7871, aastal 1933 aga 6725 — seega on vähenemine olnud kaunis suur, ja nimelt 14,6%. 1934. a. aga tõusis väikekaubanduslike ettevõtete arv 9752-ni, seega oli tõus võrreldes 1933. aasta arvuga 173 ehk 2,5%.

Üldkokkuvõetult võib suur-, kesk- ja väikekaubanduse kohta konstateerida, et kaubanduslike ettevõtete arv on järjekindlalt vähenenud (diagramm nr. 5), välja arvatud 1928. ja 1934. aasta, millal oli märgata väikest tõusu.

Nii oli aastal 1926 erakaubanduslike ettevõteteid üldse 10331, aastal 1933 aga 9502 — seega 1926.—1933. a. vahel oli üldine langus 12,3%. Võrreldes aga 1933 ja 1934. a. arvu näeme, et 1934. a. ettevõtete arv on tõusnud 250 võrra ehk 2,6%.

Kaubanduslikud ettevõtted 1934. a. ärialade järgi.

Kõiki kaubanduslike ettevõtteid ärialade järgi oli 1934. a. 10.192, neist linnades 7324, alevites 483 ja maakondades 2385. Seega langes linnade peale 71,8%, alevite peale 4,7% ja maakondade peale 23,5%. Ärialade järgi on kaubandus oma iseloomult jaotatud 76 ärialasse. Kõik kaubanduslikud ettevõtted oma ärialade järgi on jaotatud alljärgnevalt neljateistkümnesse gruppi:

I. Vahetalitus ja kontorid:

1. kaubakontorid, eksport- ja importärid,
2. agentuur, esindus ja komisjonärid,
3. vahetalituskontorid,
4. ehitus- ja tehnikakontorid,
5. vabrikute kontorid ja laod,
6. filmikontorid,
7. reisibürood,
8. muu vahetalitus,
9. pandimajad.

II. Speditsioon ja transport.

1. speditsoon-, transportärid ja maaklerid,
2. veoärid ja sõiduriistade üürimine,
3. transport- ja ladutööliste artellid.

III. Võõrastemajad, restoraanid ja kohvikud.

1. võõrastemajad ja möbleeritud toad,
2. söögisaalid,
3. restoraanid ja einelauad,
4. kohvikud.

IV. Toiduainetekauplused.

1. pagari- ja kondiitriärid,
2. liha-, vorsti- ja kalakauplused,
3. piima- ja piimasaadustekauplused,
4. koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused,
5. koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused mitmesuguste jookide müügi-ga,
6. viina- ja piiritusemüük,
7. õllemüük,
8. jookidekauplused,
9. tubakakauplused.

V. Mööbli-, majapidamis- ja matmistarvetekauplused.

1. mööblikauplused,
2. majapidamistarvetekauplused,
3. puusärgiärid.

VI. Riide-, kehakatte-, pudu-, jalanoode- ja nahakauplused.

1. riidekauplused,
2. pudu-, pesu- ja moekauplused,

Tabel nr. 2.

Kaubanduslikud

№ №	Kaupluse liik	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa					Pärnu								
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Harju m.	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Tartu m.	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N-Jõesuu	Viru m.	Kokku	Pärnu	K-Nõmme	Mõisaküla	Sindi
1	Agentuur, esindus ja komisjonärid	147	2				149	7						7	4						4	1				
2	Ajakirjanduse kontorid ja agentuurid	6					6	2						2	1	1					2					
3	Alkohols. jookide kauplused	13				1	14	22					3	25	3	3				1	7	2				1
4	Antiik- ja vanaasjade kauplused	27					27	37						37		5				1	6	5				
5	Apteegid	15	1	1	1	16	34	9	1	1	1	1	22	36	6	1	2	1	1	16	27	4	1	1	1	10
6	Ehitus- ja metsamaterjalide kontorid ja kpl-d	30	4				34	10						10	5	1		1		2	9	5				
7	Ehitus- ja tehnikakontorid	20	1				21																			
8	Einelaud, tee- ja söögi- majad	41	1		1	4	47	24		2	1		4	31	8	2	1		2	5	18	14	2	2	1	4
9	Einelaud (alkoholsete jookidega)	26	1			2	29	11	1		2	1	1	17	3	3	1		1	4	12	5				
10	Elektritartvete ärid	22	1				23	13						13	4	1					5	5				
11	Jalanõude kauplused	89	2			1	93	30	2			3	1	37	15	13	4		1	1	34	16	1			2
12	Filmikontorid	8					8																			
13	Kalakauplused	13		3			16	4						4	4	1					5	3				
14	Kalapüügiriistade kaupl.	6					6	1						1							1	2				
15	Kaltsukauplused	1					1	3						3		1					1	2				
16	Karusnahakauplused	9					9	6						6			1				1	1				
17	Kaubanduskontorid ja eksp.-imp.-ärid	85		2			87	2						2	1						1	5				
18	Kella- ja kullasepaärid	30					30	20	2					22	7	5				1	13	5	1			
19	Kirjastusärid	21	1				22	8						8	3	2					5	1				
20	Kohvikud	10				2	12	4						4	7		1			2	10	10				1
21	Koloniaalkauplused	42	2		1	14	59	42	2	1	1	1	9	56	6	4				2	10	7		1		
22	Kõie- ja nõõrikauplused	4					4	1						1	1	2					3	1				
23	Kübara- ja mütsikaupl.	48	1				49	23			1			24	11	12					23	11				2
24	Laevatarbeainete kaupl.	1					1																			
25	Laskeriistade ja jahitarvete kaupl.	4					4	6						6		1					1	1				
26	Liha- ja vorstikauplused	254	29	2	3	5	293	50	3		5	1	1	60	12	14	2	2	2	12	44	11	2	3		5
27	Lillekauplused ja aiapärid	17					17	9						9	6	2					8	4				1
28	Manufaktuurkauplused	96	2			1	99	11	2	1	2	4	1	22	10	17					27	18	2	1		
29	Metallkaupade ja mitmes. tööriistade kpl-d	50	3			1	54	24	1			1		26	4	6					10	6				
30	Masinade ja sõiduriistade ärid	30	2				32	11						11	3	9					12	14				1
31	Muud kauplused	43	1				44	17				1		18	4	1			2		7	6				
32	Muusikariistade ärid	11	1				12	10						10	2						2	6				1
33	Mänguasjade kauplused	12					12	5						5	5		1				6	2				
34	Mööbliärid	25					25	8						8	3	5					8	1				
35	Naha- ja nahakaupade kauplused	38	3		1		42	20	2		1	2		25	7	7	2			1	17	15	4			
36	Nõude ja mitmes. majatarvete kpl-d	52					52	16						16	2	2				1	5	11				
37	Optika- ja arstiriistade kpl-d	9					9	8						8	1	1					2	2				
38	Pagari-, kondiitri-, leiva- ja saiakpl-d	52	5	5		12	74	35	4		8	1	2	50	22	14	3	2	5	13	59	12	3	3		8
39	Pandimajad	1					1	1						1												
40	Pesukauplused	29					29	5						5	2						2	1				
41	Petrooleumi-, naftas-, mineraal- ja määrdeõlide kpl-d	26	1		1		28	11						11	4	3					7	5				
42	Piima- ja piimasaaduste kpl-d	7	1				8	29						29	8	2					10	4				

ettevõtted 1934. a.

maa	Viljandimaa					Valgamaa			Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa					Petserimaa			Järvamaa					Kokku	Linn	Maa			
	Kokku	Viljandi	Põllisamaa	S.-Jaani	Mustla	Viljandi m	Kokku	Valga	Tõrva	Valga m.	Haapsalu	Kärdla	Lääne m.	Kokku	Kuressaare	Saare m.	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Võru m.	Kokku	Petseri	Petseri m.	Kokku	Paide	Tapa	Türi				Järva m.	Kokku	
1	2				2	1				1							1					1										165	165	—
—	1				1																											11	11	—
3	3				2	5	3	5	8	1		1	2	1	1	2	1	1			1	3	1		1	1		1	3	5	75	55	20	
5	2				2					2				2																		79	78	1
17	3	1	1	1	10	16	2	1	6	9	1		11	12	1	6	7	1	1		10	12	1	4	5	1	1	1	9	12	187	51	136	
5	2				2	4	1			4	1				3	3	4	1				5	1		1				1	1	74	69	5	
						1				1																					22	22	—	
23	3			1	2	6	4			4	5	1	4	10	3		3	4			1	5	5	2	7	5	3	1	3	12	166	123	43	
5	6				6	4	4	2		6					1		1	3			5	8	3	4	7	1	1	2	1	5	96	70	26	
5	4				4	1	1			2							1					1				1	1		1	1	54	54	—	
19	9	1	1		11	8	1			9	4		2	6	2		2	4	2			6	4		4	4	4	6	1	15	236	212	24	
																															8	8	—	
3										2			4	6																	34	27	7	
																															7	7	—	
2						2				2																					9	9	—	
1																															17	16	1	
5						2				2								1					1								98	98	—	
6	5	2			7	5	1			6	2			2	2		2	4				4	2		2	1	1	1		3	97	93	4	
1	3				3					2	2			2	1		1	2				2				1				1	45	45	—	
11	1	1			2	1				1	1		1	2	1		1	1				1	1		1	1				1	46	38	8	
8	6		2		2	10	2	3	4	9	1		3	4			3	1			4	8	2		2	3	1	1	3	8	174	125	49	
1						1	1			1																					10	10	—	
13	6				6	5	2			7	1			1	3		3	1	1			2	1		1	1	4	1		6	135	131	4	
																															1	1	—	
1	1		1		2																										1	15	14	1
12	5	1	3	1	22	14	2	3		19	3	2		5	4	4	4	9	4	1	3	17	5	1	6	3	3	5	8	19	510	437	73	
5	3				3	1				1	1			1																	1	45	44	1
21	9	1			1	11	7	3		10	3	1	2	6	6	1	7	8			2	10	8	1	9	4	4	3		11	233	210	23	
6	4				4						3		1	4	2		2	5				5	4		4	1				1	116	112	4	
15	5		1		6	3	1			4	1			1	1		1	2				2	2		2	1	1			2	88	86	2	
7						1				1				1																	76	73	3	
6	2				2	1				1					1		1													2	37	36	1	
2	1				1																										26	25	1	
1	3				3																										46	46	—	
19	9	2			11	7	1			8	2		2	4	4		4	4	1	1	1	7	7		7	2	1	4	3	10	154	133	21	
11	3				3	1	1			2	3			3	2		2						2		2		1			1	97	96	1	
2	1				1						1			1	1		1														24	24	—	
26	7	4	2	3	3	19	10	3	2	15	4		6	10	6		6	6	3		2	11	4		4	3	6	1	17	27	301	199	102	
																															2	2	—	
1	1				1					1				1	1		1													1	41	41	—	
5	3	1			4		1	1		2	4		3	7		1	1	1			2	3	1		1					69	61	8		
4	3				3																										1	55	55	—

№ №	Kaupluse liik	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa						Pärnu								
		Tallinn	Nõmme	Paidiski	Keila	Harju m.	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Tartu m.	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N-Jõesuu	Viru m.	Kokku	Pärnu	K-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Pärnu m.
43	Puuhoovid	82	18		1	101	16						16		4					1	5	2					
44	Puusärgikauplused	5				5	5						5		3	2					5						
45	Pudukauplused	179	12	1	1	193	46		3	3	1	2	55	21	20	1		2		3	47	27	1		14		
46	Päevapilditarvete kpl-d	5				5	3						3	1	1						2	1					
47	Põllu- ja karjasaaduste ost-müük	44	2	1	1	48	28	3	4	1		3	39	3	9					6	18	13	3		1		
48	Raamatu-, paberkauba- ja kirjut-mat.-kauplus	105	5		1	111	54		1	2		57	18	12	3				1	34	13	2	2		3		
49	Reisibürood	2				2	1					1	1								1	1					
50	Reklaambürood	6				6	3					3	3	1							1						
51	Restoraanid	29	3	1		39	20	2	2	1		1	26	10	8	1	1	3		1	24	15		1	1		
52	Riigi viina- ja piirituse-kauplused	11	1		7	19	4	1	1		1	13	20	1	2	2				17	22	4			10		
53	Rohu- ja värvikauplused	49	3	1	5	58	25	1	1	1	2	3	33	9	5	1		1		5	21	10	1		7		
54	Saunad	16	2	1		19	9						9	4	2	1		1			8	3					
55	Seemnekauplused	5				5	5						5	2	2						4	6	1				
56	Segakauplused	26	1	6	3	54	90	28	6	5	5	13	9	200	266	10	27	12	4	1	194	248	13	6	1	123	
57	Speditsoon- ja transport-ärid	24				24	3						3									3					
58	Sporditarvete ärid	3				3	2						2	1	1						2						
59	Toiduainete kauplused	632	80	2	6	107	827	369	5	1	7	13	8	123	526	112	74	2	1	9	57	255	175	5	4	3	21
60	Tubakakauplused	11				11	5						5	3							3						
61	Vabrikute kontorid ja laod	51	2	1		54	40	9	2	2	3	3	59	4	2	2	3			4	15	2			2		
62	Vahetalituskontorid	13				13	3						3		1						1						
63	Valmisriiete ärid	49			1	50	17						17	6	8						14	6	1				
64	Veoärid ja sõiduriistade üürimise ettevõtted	17	1		1	19	4						4	3	1						4	1					
65	Võõrastemajad	15	1	1	2	19	20		5			1	26	7	1	1	14			2	25	9			2		
66	Õllekauplused	22	1	1	12	36	24	1				25	50	2	1	2				13	18	13			6		
67	Kinod	14	1			15	9						9	3	2	1				1	7	2					
68	Harja- ja pintslikauplused	2				2	3						3	1							1						
69	Klaasi- ja peeglikauplused	8				8	2						2	2							2						
70	Kootud esemete, lõnga- ja niidikauplused	19				19	7				1		8	2							2	5				1	
71	Kummi-, asbesti, lino-leumi- ja vahariidekpl-d	9	1			10	2						2									2					
72	Käsitöökauplused	9				9	3						3									5					
73	Moeärid	36				36	6						6	4	2						6	5					
74	Postmarkide ja vanarahade kauplused	5				5																					
75	Puuvilja- ja maiusainete kauplused	21	1		1	23	8						8	3	2						5	3					
76	Sadulsepatööde kauplused	1				1	3						3														
		2995	200	24	23	259	3501	1332	47	11	51	49	36	417	1943	420	330	47	15	45	365	1222	561	36	19	5	227

3. jalanõudekauplused,
4. naha-, karusnaha- ja sadulsepatööde-kauplused,
5. valmisriietekauplused,
6. kübara- ja mütsikauplused,
7. köie- ja nõõrikauplused,
8. kalapüügiriistadekauplused,
9. kaltsukauplused,
10. kootud esemete ja lõngakauplused.

VIII. Metallesemete kauplused.

1. raua-, metallkaupade, masinate, autode ja nende osade kauplused,

2. laskeriistade ja jahitarvete kauplused,
3. optika-, arstiriistade ja fototarvete kauplused,
4. sporditarvete kauplused,
5. õmblus-, arve- ja kirjutusmasinate, jalgrataste ja nende osade kauplused,
6. kella- ja kullasepaärid,
7. elektritarvete kauplused,
8. vanarauakauplused,
9. laevatarvete kauplused.

VIII. Apteegid.

Kokku	Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa				Petserimaa			Järvamaa					Kokku	Linn	Maa		
	Viljandi	Põltsamaa	S.-Jaani	Mustla	Viljandi m.	Valga	Tõrva	Valga m.	Kokku	Haapsalu	Kärdla	Lääne m.	Kokku	Kuressaare	Saare m.	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Võru m.	Kokku	Petseri	Petseri m.	Kokku	Paide	Tapa	Türi	Järva m.				Kokku	
2	1				1	4		4																							129	127	2
3	3				3	3		3									1			1										22	22	—	
42	9	3		24	36	10	1	11	7	1	1	9	5	5	5	8		1	4	13	7	3	10	1	6	3	2	12	433	365	68		
1	3				3																								14	14	—		
17	9	3	1	5	18	5	2	5	12		5	5	3	3	3	8	1		7	16	12	3	15	3			3	6	197	144	53		
20	8	3	1	1	14	4	2	—	6	3	—	3	6	4	—	4	4	1	1	1	7	3	—	3	2	2	2	2	8	270	244	26	
1																													4	4	—		
17	7	2	—	1	11	8	2	—	10	6	—	1	7	3	—	3	5	2	—	—	7	2	2	4	3	2	3	1	9	157	129	28	
14	1	1			3	5	1	4	5	2	9	11	1	2	3		1	8	9	1	5	6	1	1	1	1	4	6	120	32	88		
18	5	3	1	1	11	2	1		3	2	5	7	3	3	3	3	2	8	13	3	3	3		2	2	1	3	6	176	126	50		
7	4	1			6	3	1		4	3	3	3				3			3									1	56	54	2		
3	5				4				1			1	1		1			2	2	1	1	1	1	1				1	31	28	3		
143	8	5	4	3	62	82	10	11	64	85	21	4	137	162	24	63	87	11	11	4	203	229	25	62	87	9	4	12	84	109	1588	251	1337
3					1				2																				32	32	—		
208	83	11	3	2	24	123	76	4	8	88	22	4	26	12	12	30	1	2	5	38	10	1	11	14	21	22	18	75	2189	1749	440		
4	4				4	1			1	2			2			2				2									23	28	—		
4	11	4			15	4	2		6		1	3	4	4	2	6	6	4	20	30	22	3	25	10	3	1	1	15	233	168	65		
7	1				1				1			1	13	13		1				1	1		1	1	3			4	112	109	3		
7	3				3	1			1			1	13	13		1				1	1		1	1	3			4	112	109	3		
1	1	1		1	3				1		3	4	1	1	1	1			1	2									38	32	6		
17	4	1			5	4			4	13		13	4	4	4	3			3	3	1	—	1	2	1	—	—	3	114	87	27		
19	2	1		5	8	4	1	9	14	4	1	3	8	2	2	3	1		8	12	4	2	6	1	1		6	8	181	86	95		
2	3	1			4	1			1	1		1	1	1	1	1			1	1			1	1	1			2	43	41	2		
6	3				3				2			2																	6	6	—		
2																													14	14	—		
5	3			1	4	2	1	3	1		1	1	1	1	1	2			2						1		1	38	36	2			
5	3				4	2	1	3	1			1	1	1	1	2			2										14	14	—		
3	1				1	1	1	2						1	1	1			1										18	18	—		
																													63	62	1		
																													5	5	—		
																													44	43	1		
																													4	4	—		
848	307	58	19	16	149	549	238	50	113	401	138	11	215	364	129	76	205	158	40	10	298	506	147	93	240	83	86	71	173	413	1019	7324	2868

IX. Apteegi-, rohu-, parfüümi-, kummi- ja värvikauplused.

1. apteegi-, rohu-, parfüümi-, kummi- ja värvikauplused,
2. bensiinijaamad ja mineraalõlidekauplused,
3. kummikaubad ja muude keemiliste ainete kauplused,
4. harja- ja pintslikauplused.

X. Ehitusmaterjaalid ja puuhoovid.

1. ehitusmaterjaalikauplused,

2. puuhoovid,
3. klaasi- ja peeglikauplused.

XI. Raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete ja muusikariistade kauplused ja lilleärid.

1. raamatu-, paberi-, tapeedi- ja kirjutusmaterjaalikauplused,
2. kirjastusärid ja ajalehekontorid,
3. muusikaärid,
4. aiandus- ja lillekauplused,
5. mänguesemetekauplused.
6. seemnekauplused.

XII. Sega- ja vanakraamikauplused.

1. segakauplused tarbeesemetega,
2. vanakraamikauplused,
3. ülesostjad,
4. postmarkidekauplused,
5. muud kauplused.

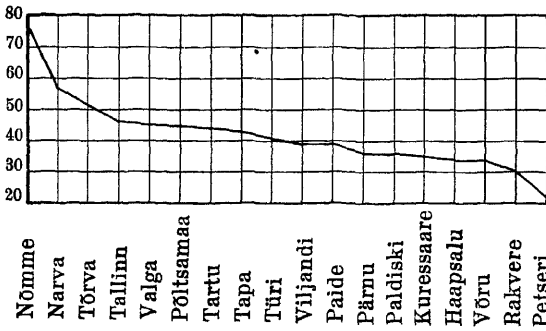
XIII. Kinod.

XIV. Saunad.

Kõige suurema äriala moodustavad toiduainetekauplused (2189), sellele järgnevad segakauplused (1588), liha- ja vorstikauplused (510), pu-

(Diagramm nr. 6)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuleb inimesi linnades

dukauplused (433), pagari-, kondiitri-, leiva- ja saiakauplused (301), raamatu-, paberikauba- ja kirjutusmaterjalikauplused (270) jne.

Nii moodustavad kuus suuremat äriala, s. o. toiduainete-, sega- (kauplevad samuti ka toiduainetega), liha- ja vorsti-, pudukauplused, pagari-, kondiitri-, leiva- ja saiakauplused, raamatu-, paberikauba- ja kirjutusmaterjalide kauplused kokku 5291 kauplust ehk 51,9% üldkaubanduslikest ettevõtetest. Allpool toodud tabel näitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta äriala järgi kaubanduslike ettevõtete arvu.

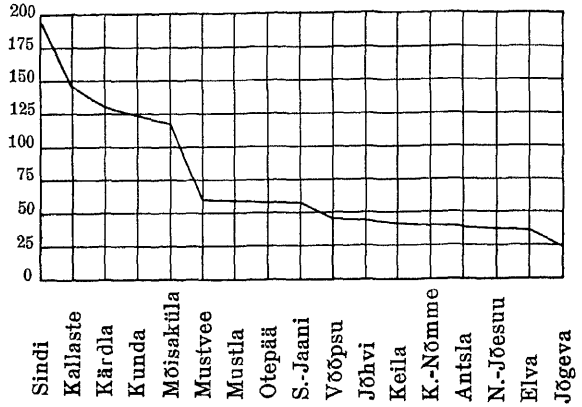
Kaubanduslikud ettevõtted 1934. a. äriala järgi.

Vaadeldes kaubanduslike ettevõtete tihedust linnades (diagramm nr. 6) näeme et kõige harvem oli kaubanduslike ettevõtete võrk Nõmmel, nimelt tuli seal iga 76 inimese peale üks kaubanduslik ettevõtte, sellele järgnes Narva 56 inimesega, siis Tõrva 51, kuna järgnevates linnades iga ettevõtte peale tuli juba alla 50 inimese. Kõige tihedam oli aga võrk Rakvere ja Petseri linnades, — neis tuli iga kaubandusliku ettevõtte peale vastavalt 30 ja 22 inimest. Need

arvud juba näitavad, et meil kaubanduslike ettevõteteid on liig palju, mille tõttu igale ettevõttele langeb keskmiselt linnades ainult 44 inimest. Võrreldes kaubanduslike ettevõtete tihedust aleviis (diagramm nr. 7) näeme, et

(Diagramm nr. 7)

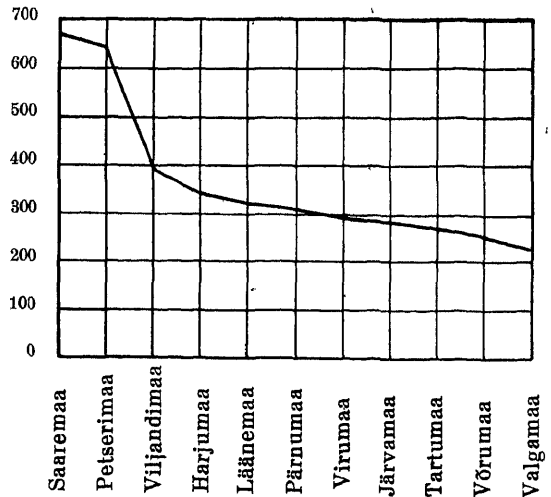
Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuleb inimesi aleviis

kõige harvemini oli ettevõteteid Sindis, kus oli iga 195 inimese peale üks kaubanduslik ettevõtte, sellele järgneb Kallaste 144 inimesega, siis Kärda 132, Kunda 124, Mõisaküla 117, kuna järgnevais aleviis iga ettevõtte peale langes juba

(Diagramm nr. 8)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuleb inimesi maakondades

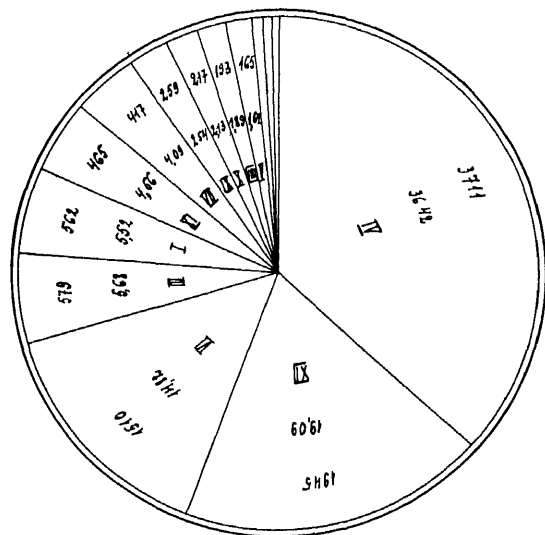

alla 100 inimese. Kõige tihedam oli aga võrk Elva ja Jõgeva aleviis — neis tuli iga kaubandusliku ettevõtte peale vastavalt 34 ja 24 inimest.

Keskmiselt aga langes aleveis iga kaubandusliku ettevõtte peale 55 inimest. See arv näitab, et aleveis iga kaubandusliku ettevõtte peale tuli inimesi rohkem kui linnades (linnades 44 inimest igale ettevõttele).

Vaadeldes kaubanduslike ettevõtete tihedust maakondades, välja arvatud linnad ja alevid (diagramm nr. 8), näeme, et kõige harvemini oli ettevõtteid Saaremaal, kus oli iga 673 inimese peale üks kaubanduslik ettevõtte, sellele järgneb Petserimaa 648 inimesega, siis Viljandimaa 393, kuna järgnevais maakondades iga ettevõtte peale langes juba alla 350 inimese. Kõige tihedam oli maakondades ettevõtete võrk Võru- ja Valgamaal — neis tuli iga kaubandusliku ettevõtte peale vastavalt 254 ja 228 inimest. Keskmiselt aga langes maakondades iga kaubandusliku ettevõtte peale 320 inimest.

(Diagramm nr. 9)

Kolm märkimata gruppi on:

- XIII grupp, kinod (43 või 0,42%)
- XIV " saunad (56 või 0,54%)
- II " speditsoon ja transport (70 või 6,8%)

See arv näitab, et maakondades iga kaubandusliku ettevõtte peale langes inimesi palju rohkem kui linnades ja aleveis (linnades 44, aleveis 55), mis on seletatav sellega, et maal puuduvad spetsiaalkauplused ja enamuse maal asuvaist kaupluseist on segakauplused.

Kõik kaubanduslikud ettevõtted on jaotatud neljateistkümmesse gruppi, oma ärialade iseloomule vastavalt (vaata eelpool gruppide jaotus).

Kõige suurema grupi moodustavad toiduainetega kauplevad kaubanduslikud ettevõtted. Sellesse gruppi kuulub 3711 ettevõtet ehk 36,42%

kaubanduslike ettevõtete üldarvust; järgnev grupp on segakauplused 1945 ettevõttega ehk 19,09%; siis järgneb riide-, kehakatte-, puduja jalamõudekaupluste grupp 1510 ettevõttega ehk 14,82%; sellele võrastemajade, restoraanide ja kohvikute grupp 572 ettevõttega ehk 5,68% — need neli gruppi kokku andsid 7738 ettevõtet ehk 75% kõigi kaubanduslike ettevõtete arvust. Diagramm nr. 9 näitab üksikasjaliselt, kuipalju igasse gruppi kuulus kaubanduslikke ettevõtteid ja kui suure % üldarvust nad moodustasid. Millised ärialad igasse gruppi kuulusid, selle kohta on andmed toodud eespool.

Kui võrrelda üksikasjaliselt kaubanduslike ettevõtete arvu 1933. ja 1934. a. vahel, siis näeme 1933. a. oli kaubanduslikke ettevõtteid 9746, kuna aastal 1934 10.192 — seega oli tulnud juure 446 ettevõtet ehk 4,5%. Kõige rohkem tuli juure toiduainetekauplusi, nimelt 72, sellele järgnesid toiduainetekauplustes õlle loa võtjad — 50, siis pudukauplused — 33, manufaktuurkauplused — 30, jalamõudekauplused — 24, järgnevatel aladel tuli juba juure alla 20 kaubandusliku ettevõtte.

Maakondade järgi (kaasa arvatud linnad ja alevid) tuli kaubanduslikke ettevõtteid juure Harjumaal 172, Tartumaal 94, Pärnumaal 53, Võrumaal 45, teistes maakondades alla 40 ettevõtte, Järvamaal aga vähenes ettevõtete arv 16 võrra. Linnades tuli juure üldse 352 ettevõtet ehk 78,9%, maakondades 94 ehk 21,1%. Alljärgnev tabel nr. 3 selgitab üksikasjaliselt iga ärialala ja maakonna kohta juuretunud ja välj langenud ettevõtete arvu.

Kui eelpool märkisime, et 1934. a. võrreldes 1933. a. tuli juure 446 kaubanduslikku ettevõtet, siis ei tähenda see veel, et ainult need 446 ettevõtet on hakanud tegutsema 1934. aastast peale Iga aasta langeb rida ettevõtteid välja, kas äritegevuse lõpetamise või äriettevõtte üleandmise teel, nende asemele tulevad uued, osalt täiesti uuesti avatavad, osalt aga teistelt üle võetud ärid. Nii näeme, et 1933. aastal tegutses 9746 kaubanduslikku ettevõtet; lõpetas tegevuse (kas täieliselt või läks üle teisele) 1. jaanuariks 1934. a. 1708 ettevõtet, juure tuli aga 1934. aastal 2154 ettevõtet — seega oli juurekasv 446 ettevõtet ehk 4,5%.

Tabel nr. 4 selgitab üksikasjaliselt, kuipalju 1934. aasta alguseks langes iga ärialala kohta ettevõtteid välja ning kuipalju tuli juure 1934. aastal.

Alljärgnevad diagrammid käsitlevad ülevaateid, kuipalju oli 1933. a. ja 1934. a. iga kaubandusliku ettevõtte peale inimesi. Mustad alad näitavad 1933. a., valged aga 1934. a. arve.

Tabel nr. 3.

1933. ja 1934. a.

	Harjumaa			Tartumaa			Virumaa			Pärnumaa			Viljandimaa			Valgamaa		
	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±
Agentuur, esindus, komisjonärid	140	149	+ 9	4	7	+ 3	3	4	+ 1	1	1	-	1	2	+ 1	1	1	
Ajakirjanduse kontorid ja agentuurid	6	6		2	2		3	2	- 1				1	1				
Alkoholsete jookide kaupl.	13	14	+ 1	25	25		9	7	- 2	4	3	- 1	5	5		6	8	+ 2
Antiik- ja vanaasjade kaupl.	26	27	+ 1	36	37	+ 1	2	6	+ 4	5	5		2	2		1	-	
Apteegid	35	34	- 1	36	36		25	27	+ 2	17	17		16	16		9	9	
Ehitus- ja metsamaterjalikontorid ja kaupl.	30	34	+ 4	7	10	+ 3	4	9	+ 5	4	5	+ 1	1	2	+ 1	2	4	+ 2
Ehitus- ja tehnikakontorid	19	21	+ 2													1	1	
Einelauad, tee- ja söögimajad	44	47	+ 3	29	31	+ 2	20	18	- 2	19	23	+ 4	3	6	+ 3	6	4	- 2
Einelauad (alkoholsete jookidega)	30	29	- 1	16	17	+ 1	10	12	+ 2	5	5		5	6	+ 1	5	6	+ 1
Elektritarvete ärid	18	23	+ 5	12	13	+ 1	3	5	+ 2	5	5		4	4		2	2	
Harja- ja pintslikauplused	2	2		2	3	+ 1	1	1										
Jalanõudekauplused	79	93	+14	34	37	+ 3	32	34	+ 2	17	19	+ 2	12	11	- 1	8	9	+ 1
Filmikontorid	7	8	+ 1															
Kalakauplused	15	16	+ 1	3	4	+ 1	5	5		4	3	- 1						
Kalapüügiriistade kauplused	6	6	0	1	1	0												
Kaltsukauplused	1	1	0	4	3	- 1	1	1	0	1	2	+ 1				2	2	
Karusnahakauplused	10	9	- 1	5	6	+ 1	1	1	0	1	1	0						
Kaubanduskontorid ja eksp.-imp.-ärid	69	87	+18	3	2	- 1	1	1	0	4	5	+ 1				1	2	+ 1
Kella- ja kullasepaärid	31	30	- 1	16	22	+ 6	13	13	0	6	6	0	7	7	0	5	6	+ 1
Kirjastusärid	23	22	- 1	7	8	+ 1	3	5	+ 2	1	1	0	2	3	- 1	1	-	- 1
Kinod	15	15	0	8	9	+ 1	7	7	0	3	2	- 1	3	4	+ 1	1	1	0
Klaasi- ja peeglikauplused	8	8	0	2	2	0	2	2	0							2	2	0
Kootud esemete, lõnga- ja niidikauplused	19	19	0	7	8	+ 1	2	2	0	3	6	+ 3	2	3	+ 1			
Kohvikud	8	12	+ 4	6	4	- 2	10	10	0	6	11	+ 5	1	2	+ 1	2	1	- 1
Koloniaalkauplused	57	59	+ 2	54	56	+ 2	13	10	- 3	9	8	- 1	10	10	0	11	9	- 2
Kummi-, asbesti- ja linoleumivahariide-kaupl.	8	10	+ 2	2	2	0				2	2	0						
Käsitöökauplused	11	9	- 2	4	3	- 1	1	-	- 1	5	5	0						
Kõie- ja nõriikauplused	4	4	0	1	1	0	4	3	- 1	1	1	0				2	1	- 1
Kübara- ja mütsikauplused	52	49	- 3	24	24	0	21	23	+ 2	13	13	0	6	6	0	6	7	+ 1
Laevatarbeainete kauplused	1	1	0															
Laskeriistade ja jahitarvete kaupl.	3	4	+ 1	6	6	0	1	1	0	1	1	0	2	2	0			
Liha- ja vorstikauplused	304	293	-11	58	60	+ 2	48	44	- 4	18	21	+ 3	19	22	+ 3	19	19	0
Lillekauplused ja aiad	15	17	+ 2	8	9	- 1	7	8	+ 1	2	5	+ 3	3	3	0	1	1	0
Manufaktuurkauplused	80	99	+19	16	22	+ 6	28	27	- 1	20	21	+ 1	8	11	+ 3	10	10	0
Metallkaupade ja mitmesug. tööriistade kaupl.	47	54	+ 7	25	26	+ 1	9	10	+ 1	7	6	- 1	4	4	0			
Masinate ja sõiduriistade ärid	33	32	- 1	11	11	0	10	12	+ 2	15	15	0	8	6	- 2	3	4	+ 1
Moeärid	29	36	+ 7	5	6	+ 1	5	6	+ 1	3	5	+ 2	4	4	0	3	3	0
Muud kauplused	40	44	+ 4	22	18	- 4	1	7	+ 6	3	6	+ 3						
Muusikariistade ärid	13	12	- 1	8	10	+ 2	2	2	0	7	7	0	2	2	0	1	1	0
Mänguasjade kauplused	11	12	+ 1	4	5	+ 1	6	6	0	1	2	+ 1	1	1	0			
Mööbliärid	18	25	+ 7	7	8	+ 1	9	8	- 1	2	1	- 1	3	3	0			
Naha- ja nahakaupade kauplused	39	42	+ 3	26	25	- 1	17	17	0	18	19	+ 1	13	11	- 2	8	8	0
Nõude ja mitmesug. majatarvete kauplused	47	52	+ 5	14	16	+ 2	7	5	- 2	11	11	0	3	3	0	1	2	+ 1
Optika- ja arstiriistade kauplused	11	9	- 2	8	8	0	2	2	0	2	2	0	1	1	0			
Pagari-, kondiitri-, leiva- ja saia-kauplused	71	74	+ 3	54	50	- 4	59	59	0	26	26	0	19	19	0	13	15	+ 2
Pandimajad	1	1	0	1	1	0												
Pesukauplused	25	29	+ 4	3	5	+ 2	2	2	0	1	1	0	1	1	0	1	-	- 1
Petrooleumi-, naftas., mineraal- ja määrdeõlikaupl.	33	28	- 5	8	11	+ 3	8	7	- 1	3	5	+ 2	3	4	+ 1	2	2	0
Piima- ja piimasaaduste kaupl.	12	8	- 4	33	29	- 4	10	10	0	3	4	+ 1	1	3	+ 2			
Postmarkide ja vanarahakaupl.	5	5	0															
Puuhoovid	100	101	+ 1	2	16	+14	8	5	- 3	1	2	+ 1	4	1	- 3	4	4	0
Puusärgiärid	5	5	0	5	5	0	7	5	- 2				2	3	+ 1	3	3	0
Puuvilja- ja maiustuste kauplused	20	23	+ 3	9	8	- 1	5	5	0				3	3	+ 1	1	1	0
Pudukauplused	172	193	+21	45	55	+10	47	47	0	38	42	+ 4	38	36	- 2	13	11	- 2

võrdlustabel.

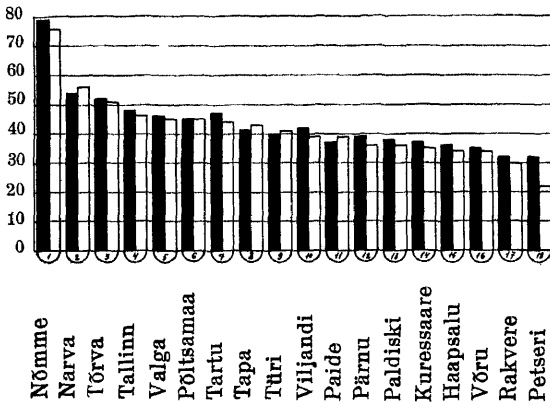
Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa			Petserimaa			Järvamaa			Linn			Maa			K o k k u						
1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	%
						1	1											151	165	+ 14	—	—		151	165	+ 14	9
2	2		3	2	- 1	3	3		1	1		4	5	+ 1	11	11		1	—	- 1	12	11	- 1	1,2			
2	2														51	55	+ 4	24	20	- 4	75	75	0	0			
12	12		6	7	+ 1	12	12		7	5	- 2	12	12		74	78	+ 4	—	1	+ 1	74	79	+ 5	6,7			
—	—		2	3		3	5	+ 2	1	1		1	1		51	51		136	136		187	187	0	0			
—	—														52	69	+17	3	5	+ 2	55	74	+19	34,5			
11	10	- 1	1	3	+ 2	3	5	+ 2	10	7	- 3	11	12	+ 1	20	22	+ 2	—	—		20	22	+ 2	10			
—	—		2	1	- 1	5	8	+ 3	3	7	+ 4	5	5		115	123	+ 8	42	43	+ 1	157	166	+ 9	5,7			
—	—		1	—	- 1	1	1		—	—		1	1		66	70	+ 4	20	26	+ 6	86	96	+10	11,6			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	54	+ 7	—	—		47	54	+ 7	14,9			
6	6		3	2	- 1	6	6		1	4	+ 3	14	15	+ 1	5	6	+ 1	—	—		5	6	+ 1	20			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	192	212	+20	20	24	+ 4	212	236	+24	11,8			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	8	+ 1	—	—		7	8	+ 1	14			
2	6	+ 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	27	- 1	1	7	+ 6	29	34	+ 5	23,8			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	0	—	—	0	7	7	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	0	—	—		9	9	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	16	0	1	1	0	17	17	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78	98	+20	1	—	- 1	79	98	+19	2,4			
2	2	0	2	2	0	4	4	0	2	2	0	3	3	0	87	93	+ 6	4	4	0	91	97	+ 6	6,6			
2	2	0	1	1	0	2	2	0	—	—	—	—	1	+ 1	42	45	+ 3	—	—		42	45	+ 3	7			
1	1	0	2	1	- 1	1	1	0	1	—	- 1	2	2	0	42	41	- 1	2	2	0	44	43	- 1	2,2			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	0	—	—		14	14	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	36	+ 5	2	2	0	33	38	+ 5	15			
1	2	+ 1	1	1	0	—	1	+ 1	1	1	0	—	1	+ 1	33	38	+ 5	3	8	+ 5	36	46	+10	27,7			
4	4	0	—	—	—	6	8	+ 2	2	2	0	7	8	+ 1	121	125	+ 4	52	49	- 3	173	174	+ 1	0,6			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	14	+ 2	—	—		12	14	+ 2	16,6			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	18	- 3	—	—		21	18	- 3	14,3			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	10	- 2	—	—		12	10	- 2	16,6			
1	1	0	3	3	0	2	2	0	1	1	0	7	6	- 1	132	131	- 1	4	4	0	136	135	- 1	0,7			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	0	—	—		1	1	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	14	+ 1	1	1	0	14	15	+ 1	7			
6	5	- 1	4	4	0	15	17	+ 2	8	6	- 2	18	19	+ 1	443	437	- 6	74	73	- 1	517	510	- 7	1,3			
1	1	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0	37	44	+ 7	1	1	0	38	45	+ 7	18,4			
5	6	+ 1	6	7	+ 1	11	10	- 1	8	9	+ 1	11	11	0	185	210	+25	18	23	+ 5	203	233	+30	1,4			
3	4	+ 1	2	2	0	4	5	+ 1	3	4	+ 1	2	1	- 1	103	112	+ 9	3	4	+ 1	106	116	+10	0,9			
1	1	0	2	1	- 1	2	2	0	1	2	+ 1	2	2	0	86	86	0	2	2	0	88	88	0	0			
—	—		—	—	—	3	2	- 1	—	—	—	2	1	- 1	52	62	+10	2	1	- 1	54	63	+ 9	16,6			
1	1	0	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	67	73	+ 6	1	3	+ 2	68	76	+ 8	11,7			
—	—		1	1	0	—	—	—	—	—	—	2	2	0	35	36	+ 1	1	1	0	36	37	+ 1	2,7			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	- 1	22	25	+ 3	2	1	- 1	24	26	+ 2	8,3			
—	—		—	—	—	—	—	—	1	1	0	—	—	—	40	46	+ 6	—	—		40	46	+ 6	15,0			
3	4	+ 1	3	4	+ 1	7	7	0	4	7	+ 3	10	10	0	126	133	+ 7	22	21	- 1	148	154	+ 6	4,0			
3	3	0	2	2	0	—	—	—	1	2	+ 1	—	1	+ 1	88	96	+ 8	1	1	0	89	97	+ 8	8,9			
—	—		1	1	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	24	- 1	—	—		25	24	- 1	4,0			
10	10	0	6	6	0	10	11	+ 1	5	4	- 1	26	27	+ 1	203	199	- 4	96	102	+ 6	299	301	+ 2	0,6			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	0	—	—		2	2	0	0			
1	1	0	1	1	0	—	—	—	—	—	—	1	1	0	36	41	+ 5	—	—		36	41	+ 5	13,8			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	61	+ 2	5	8	+ 3	64	69	+ 5	7,8			
—	—		—	—	—	—	—	—	1	—	- 1	1	1	0	60	55	- 5	1	—	- 1	61	55	- 6	9,8			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	0	—	—		5	5	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	127	+11	3	2	- 1	119	129	+10	8,4			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	22	+ 1	1	—	- 1	22	22	0	0			
—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	43	+ 7	1	1	0	37	44	+ 7	18,9			
8	9	+ 1	5	5	0	12	13	+ 1	10	10	0	12	12	0	332	365	+33	68	68	0	400	433	+33	8,2			

	Harjumaa			Tartumaa			Virumaa			Pärnumaa			Viljandimaa			Valgamaa		
	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±
Päevapilditarvete kauplused	6	5	-1	3	3	0	2	2	0	1	1	0	2	3	-1	-	-	-
Põllu-, karjasaaduste ja karja ost- müük	45	48	+3	32	39	+7	23	18	-5	13	17	+4	15	18	+3	13	12	-1
Raamatu-, paberkauba ja kirjutus- materjalikauplused	113	111	-2	52	57	+5	34	34	0	19	20	+1	12	14	2	6	6	0
Reisibürood	2	2	0	1	1	0	-	-	-	1	1	0	-	-	-	-	-	-
Reklaambürood	7	6	-1	1	3	+2	-	1	+1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Restoraanid	37	39	+2	28	26	-2	22	24	+2	16	17	+1	10	11	-1	11	10	-1
Riigi viina- ja piiritusekauplused	18	19	+1	19	20	+1	22	22	0	12	14	+2	5	5	0	4	5	+1
Rohu- ja värvikauplused	55	58	+3	31	33	+2	21	21	0	21	18	-3	10	11	+1	3	3	0
Sadulsepatööde kauplused	1	1	0	4	3	-1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saunad	21	19	-2	9	9	0	8	8	0	2	3	+1	5	6	+1	4	4	0
Seemnekauplused	6	5	-1	8	5	-3	4	4	0	7	7	0	5	4	-1	-	-	-
Segakauplused	97	90	-7	267	266	-1	244	248	+4	144	143	-1	77	82	+5	79	85	+6
Speditsoon- ja transportärid	24	24	0	-	3	+3	1	-	-1	3	3	0	1	-	-1	2	2	0
Sportitarveteärid	3	3	0	2	2	0	1	2	+1	-	-	-	1	1	0	-	-	-
Toiduainetekauplused	783	827	+44	526	526	0	261	255	-6	196	208	+12	113	123	+10	86	88	+2
Tubakakauplused	11	11	0	5	5	0	4	3	-1	-	-	-	4	4	0	1	1	0
Vabrikute kontorid ja laod	53	54	-4	47	59	+12	24	15	-9	8	4	-4	16	15	-1	10	6	-4
Vahetalituskontorid	9	13	+4	3	3	0	-	1	+1	-	-	-	-	1	+1	-	-	-
Valmisriietärid	46	50	+4	16	17	+1	12	14	+2	6	7	+1	4	3	-1	1	1	0
Yeoärid ja sõiduriistade üürimine	19	19	0	4	4	0	7	4	-3	1	1	0	5	3	-2	-	-	-
Võõrastemajad	25	19	-6	20	26	+6	21	25	-4	12	11	-1	3	5	+2	2	4	+2
Õlekauplused	22	36	+14	43	50	+7	14	18	+4	15	19	+4	6	8	+2	8	14	+6
	3329	3501	+172	1849	1943	+94	1219	1222	+3	795	848	+53	515	549	+34	387	401	+14

Diagramm nr. 10 näitab arve, kuipalju tuli inimesi iga kaubandusliku ettevõtte peale

(Diagramm nr. 10)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934.

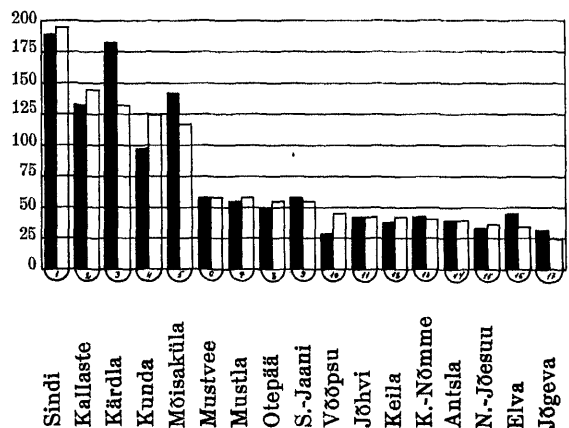
linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et peaaegu igas linnas on iga kaubandusliku ettevõtte peale tulev inimeste arv kahane- nud, välja arvatud Narva, Tapa, Türi ja Paide linnad, kus ettevõtete arv on vähenenud — seega suurenes iga ettevõtte peale tulev inimeste arv.

Diagramm nr. 11 käsitleb arve, kuipalju tuli inimesi iga kaubandusliku ettevõtte peale

aleveis aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näh- tub, et vähemuses aleveis on iga kaubandusliku ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Sindi, Kallaste, Kunda, Mustvee, Mustla, Otepää, Võõpsu, Keila, Narva-Jõesuu ja Jõhvi alevid, kus ettevõtete arv on vähenenud

(Diagramm nr. 11)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuli inimesi aleveis aastail 1933 ja 1934.

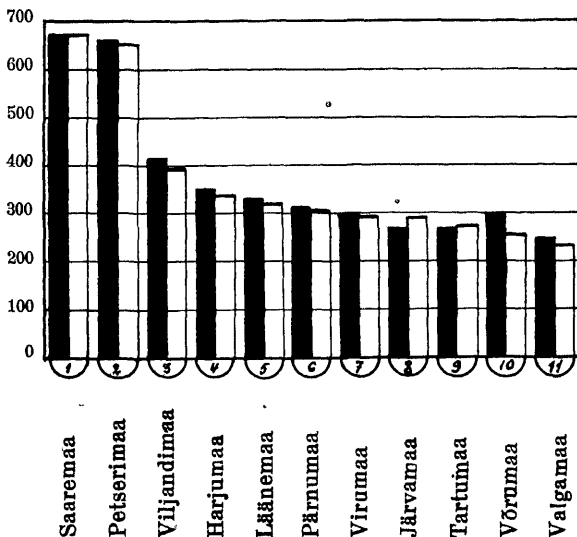
— seega aga iga ettevõtte peale tulev inimeste arv suurenenud.

Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa			Petserimaa			Järvamaa			Linn			Maa			K o k k u						
1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	1933	1934	±	%
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	0	—	—	—	14	14	0	0	0			
6	5	-1	3	3	0	29	16	-13	12	15	+3	10	6	-4	129	144	+15	72	53	-19	201	197	-4	1,9			
5	6	+1	4	4	0	6	7	+1	4	3	-1	9	8	-1	241	244	+3	23	26	+3	264	270	+6	2,2			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	0	—	—	—	4	4	0	0	0			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	11	+3	—	—	—	8	11	+3	37,5	37,5			
7	7	0	2	3	+1	8	7	-1	4	4	0	10	9	-1	133	129	-4	22	28	+6	155	157	+2	1,2			
7	11	+4	3	3	0	5	9	+4	5	6	+1	3	6	+3	30	32	+2	73	88	+15	103	120	+17	16,5			
6	7	+1	3	3	0	11	13	+2	3	3	0	7	6	-1	123	126	+3	48	50	+2	171	176	+5	2,9			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	-1	—	—	—	5	4	-1	20,0	20,0			
3	3	0	—	—	—	2	3	+1	—	—	—	1	1	0	53	54	+1	2	2	0	55	56	+1	1,8			
1	1	0	1	1	0	10	2	-8	—	—	—	1	1	0	31	28	-3	12	3	-9	43	31	-12	27,9			
162	162	0	87	87	0	208	229	+21	90	87	-3	123	109	-14	270	251	-19	1308	1337	+29	1578	1588	+10	0,6			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	32	+1	—	—	—	31	32	+1	3,2	3,2			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	8	+1	—	—	—	7	8	+1	14,2	14,2			
22	26	+4	11	12	+1	41	38	-3	8	11	+3	70	75	+5	1674	1749	+75	443	440	-3	2117	2189	+72	3,4			
2	2	0	—	—	—	1	2	+1	—	—	—	1	—	—	28	28	0	1	—	-1	29	28	-1	3,4			
6	4	-2	8	6	-2	9	30	+21	15	25	+10	25	15	+10	185	168	-17	41	65	+24	226	233	+7	3,0			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	19	+7	—	—	—	12	19	+7	58,3			
—	1	+1	5	13	+8	1	1	0	—	—	—	1	+1	4	95	109	+14	—	3	+3	95	112	+17	17,8			
8	4	-4	2	1	-1	2	2	0	1	—	—	—	—	—	33	32	-1	16	6	-10	49	38	-11	22,4			
12	13	+1	6	4	-2	3	3	0	1	1	0	4	3	-1	89	87	-2	20	27	+7	109	114	+5	4,5			
5	8	+3	1	2	+1	8	12	+4	5	6	+1	4	8	+4	57	86	+29	74	95	+21	131	181	+50	38,1			
343	364	+21	197	205	+8	461	506	+45	222	240	+18	429	413	-16	6972	7324	+352	2774	2868	+94	9746	10192	+446	4,5			

Diagramm nr. 12 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli iga kaubandusliku ettevõtte peale maakondades (välja arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et peaaegu kõigis maakondades on iga kaubandusliku ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Järva- ja Tartumaa, kus ette-

(Diagramm nr. 12)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuli inimesi maakondades aastail 1933 ja 1934.

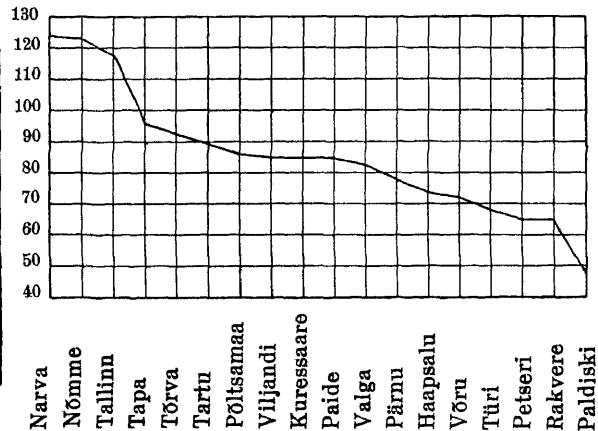
võtete arv on vähenenud — seega iga ettevõtte peale tulev inimeste arv suurenenud.

Toiduainetekauplused.

Toiduainetekauplusi (mille all mõistame: pagari- ja kondiitriärisid, liha-, vorsti- ja kala-

(Diagramm nr. 13)

Iga toiduainetekaupluse peale tulev inimesi linnades

kauplusi, piima- ja piimasaaduste kauplusi, koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplusi mitmesuguste jookide müügiga, viina- ja piiritusekauplusi, õllekauplusi, jookidekauplusi, tubakakaup-

Tabel nr. 4.

Äriala nimetus	Tegutses 1933. a.	Lõpetas 1. I 34.	Algas tege- vust 1934. a.	±	0/ 0/0	Äriala nimetus	Tegutses 1933. a.	Lõpetas 1. I 34.	Algas tege- vust 1934. a.	±	0/ 0/0
Agentuur, esindus ja komisjonärid	151	25	39	+ 14	9	Pagari-, kondiitri-, leiva- ja saiakauplused	299	70	72	+ 2	0,6
Ajakirjanduse kontorid ja agentuurid	12	1	—	— 1	1,2	Pandimajad	2	0	—	—	0,0
Alkoholsete jookide kauplused	75	7	7	—	0,0	Pesukauplused	36	3	8	+ 5	13,8
Antiik- ja vanaasjade kauplused	74	16	21	+ 5	6,7	Petrooleumi-, naftasaad., mineraal- ja määrde-õlide kpl-d	64	7	12	+ 5	7,8
Apteegid	187	17	17	—	0,0	Piima- ja piimasaaduste kauplused	61	24	18	— 6	9,8
Ehitus- ja metsamaterjaalide kontorid ja kaupl.	55	1	20	+ 19	34,5	Puuhoovid	119	36	46	+ 10	8,4
Ehitus- ja tehnikakontorid	20	2	4	+ 2	10,0	Puusärgikauplused	22	3	3	—	0,0
Einelauad, tee- ja söögi- majad	157	57	66	+ 9	5,7	Pudukauplused	400	48	81	+ 33	8,2
Einelauad (alkohol. jookidega).	86	12	22	+ 10	11,6	Päevapilditarvete kpl-d	14	1	1	—	0,0
Elektritarnete ärid	47	—	7	+ 7	14,9	Põllu- ja karjasaaduste ost-müük	201	56	52	— 4	1,9
Jalanõude kauplused	212	26	50	+ 24	11,8	Raamatu-, paberikauba- ja kirjutusmaterjaal-kpl-d	264	35	41	+ 6	2,2
Filmikontorid	7	1	2	+ 1	14,0	Reisibürood	4	—	—	—	0,0
Kalakauplused	29	—	5	+ 5	23,8	Reklaambürood	8	2	5	+ 3	37,5
Kalapüügiriistade kauplused	7	—	—	—	0,0	Restoraanid	155	59	61	+ 2	1,2
Kaltsukauplused	9	2	2	—	0,0	Riigi viina- ja piirituse- kauplused	103	8	25	+ 17	16,5
Karusnahakauplused	17	1	1	—	0,0	Rohu- ja värvikauplused	171	17	22	+ 5	2,9
Kaubanduskontorid ja eksp.-imp.-ärid	79	6	25	+ 19	2,4	Saunad	55	7	8	+ 1	1,8
Kella- ja kullasepaärid	91	4	10	+ 6	6,6	Seemnekauplused	43	17	5	— 12	27,9
Kirjastusärid	42	6	9	+ 3	7	Segakauplused	1578	270	280	+ 10	0,6
Kohvikud	36	6	16	+ 10	27,7	Speditsoon- ja transport- ärid	31	2	3	+ 1	3,2
Koloniaalkauplused	173	19	20	+ 1	0,6	Sportitarvete ärid	7	—	1	+ 1	14,2
Kõie- ja nõõrikauplused	12	2	—	— 2	16,6	Toiduainete kauplused	2117	422	494	+ 72	3,4
Kübara- ja mütsikauplused	136	23	22	— 1	0,7	Tubakakauplused	29	6	5	— 1	3,4
Laevatarbeainete kauplused	1	—	—	—	0,0	Vabrikute kontorid ja laod	226	20	27	+ 7	3,0
Laskeriistade ja jahitarvete kauplused	14	—	1	+ 1	7,0	Vahetalituskontorid	12	1	8	+ 7	58,3
Liha- ja vorstikauplused	517	170	163	— 7	1,3	Valmisriiete ärid	95	10	27	+ 17	17,8
Lillekauplused ja aiad	38	3	10	+ 7	18,4	Veoärid ja sõiduriistade tüürimise ettevõtted	49	21	10	— 11	22,4
Manufaktuurkauplused	203	6	36	+ 30	1,4	Võõrastemajad	109	35	40	+ 5	4,5
Metallkaupade ja mitmesug. tööriistade kpl-d	106	12	22	+ 10	0,9	Õllekauplused	131	9	59	+ 50	38,1
Masinate ja sõiduriistade ärid	88	6	6	—	0,0	Kinod	44	12	11	— 1	2,2
Muud kauplused	68	11	19	+ 8	11,7	Harja- ja pintlikauplused	5	—	1	+ 1	20,0
Muusikariistade ärid	36	—	1	+ 1	2,7	Klaasi- ja peeglikauplused	14	—	—	—	0,0
Mänguasjade kauplused	24	5	7	+ 2	8,3	Kootud esemete, lõnga- ja niidikauplused	33	—	5	+ 5	15,0
Mööbliärid	40	5	11	+ 6	0,0	Kummi-, asbesti-, lino- leumi- ja vahariidekpl-d	12	—	2	+ 2	16,6
Naha- ja nahakaupade kauplused	148	17	23	+ 6	0,0	Käsitöökauplused	21	7	4	— 3	14,3
Nõude ja mitmesug. majatarvete kauplused	89	9	17	+ 8	8,9	Moeärid	54	11	20	+ 9	16,6
Optika- ja arstiriistade kauplused	25	2	1	— 1	4,0	Postmarkide ja vana- rahade kauplused	5	1	1	—	0,0
						Puuvilja- ja maiusainete kauplused	37	7	14	+ 7	18,9
						Sadulsepatööde kpl-d	5	1	—	— 1	20,0
						Kokku	9746	1708	2154	+ 446	4,5

lusi) oli 1934. a. 5496 (tabel nr. 5) ehk 53,9% kaubanduslike ettevõtete üldarvust. Vaadeldes toiduainetekaupluste tihedust linnades (diagramm nr. 13) näeme, et kõige harvemini oli kauplusi Narvas, nimelt tuli seal iga 124 in-

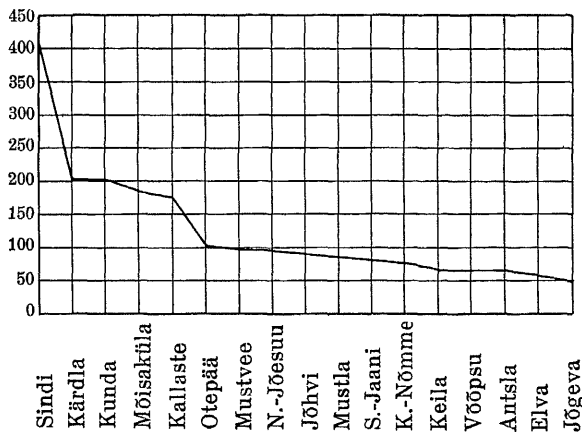
mese peale üks toiduainetekauplus, sellele järgnes Nõmme 123 inimesega, siis Tallinn 118, kuna järgnevas linnades tuli juba iga kaupluse peale alla 100 inimese.

Tihedaim oli toiduainetekaupluste võrk Pet-

seris, Rakveres ja Paldiskis — neis tuli iga toiduainetekaupluse peale vastavalt 65,65 ja 48 inimest. Keskmiselt langes linnades iga toiduainetekaupluse peale 99 isikut.

(Diagramm nr 14)

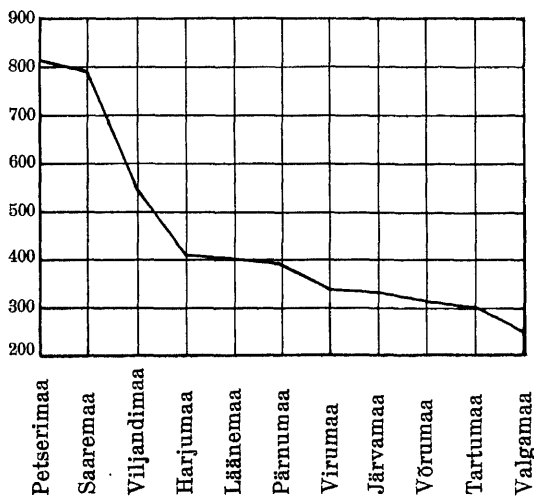
Iga toiduainetekaupluse peale tuli inimesi aleveis

Need arvud näitavad, et meil on toiduainetekaupluste võrk linnades liig tihe, pealegi kaubeldakse igasuguste toiduainetega ka kioskites ja turgudel.

(Diagramm nr. 15)

Iga toiduainetekaupluse peale tuli inimesi maakondades

Võrreldes toiduainetekaupluste tihedust aleveis (diagramm nr. 14) näeme, et kõige harvemini oli kauplusi Sindis, kus oli iga 405 inimese peale üks toiduainetekauplus. Sellele järgnes Kärkla 207 inimesega, siis Kunda 206, Mõisaküla 185, Kallaste 176, Otepää 100, kuna järg-

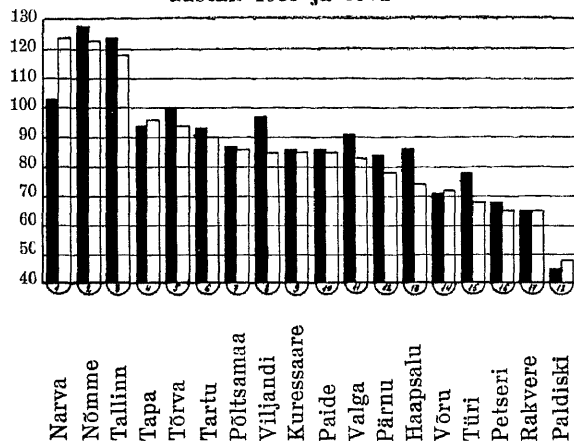
nevais aleveis langeb igale kauplusele alla 100 inimese. Tihedaim oli aga kaupluste võrk Elva ja Jõgeva aleveis — neis tuli iga kaupluse peale vastavalt 57 ja 47 inimest.

Keskmiselt langeb aleveis iga toiduainetekaupluse peale 98 isikut.

Vaadeldes toiduainetekaupluste tihedust maakondades, välja arvatud linnad ja alevid (dia-

(Diagramm nr. 16)

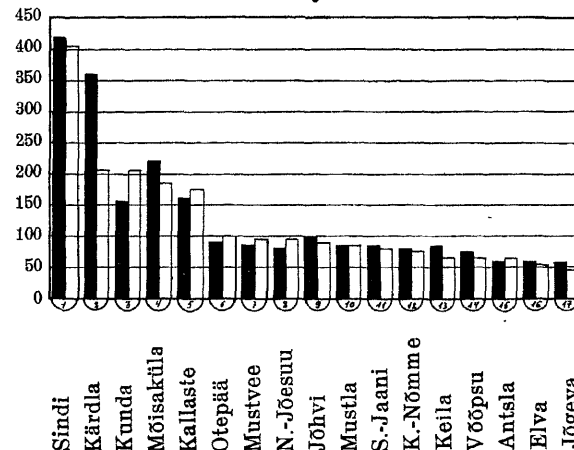
Iga toiduainetekaupluse peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934

gramm nr. 15), näeme, et kõige harvemini oli kauplusi Petserimaal, kus iga 814 inimese peale tuli üks toiduainetekauplus. Sellele järgnes Saaremaa 787 inimesega, siis Viljandimaa 547 inimesega, Harjumaa 409, Läänemaa 400, kuna järgnevas maakondades igale toiduainetekauplusele langes juba alla 400 inimese. Tihedaim oli maakondades kaupluste võrk Tartu- ja Valgemaal — neis tuli iga toiduainetekaupluse peale vastavalt 298 ja 248 inimest.

(Diagramm nr. 17)

Iga toiduainetekaupluse peale tuli inimesi aleveis aastail 1933 ja 1934

Tabel nr. 5

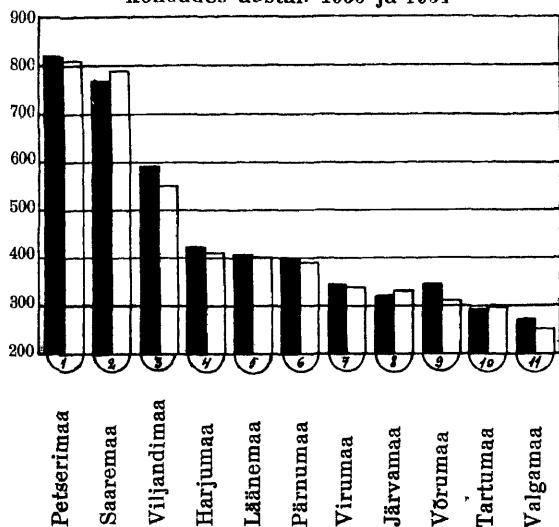
Toiduainete

№	Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa					Virumaa					Pärnu										
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Maakond	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N-Jõesuu	Maakond	Kokku	Pärnu	Kil.-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond
1	Kalakauplused	13		3			16	4							4	4	1					5	3				
2	Liha- ja vorstikauplused.	254	29	2	3	5	293	50	3		5	1	1		60	12	14	2	2	2	12	44	11	2	3		5
3	Pagari-, kondiitri-, leiva- ja saikauplused	52	5	5		12	74	35	4		8		1	2	50	22	14	3	2	5	13	59	12	3	3		8
4	Piima- ja piimasaaduste kauplused	7	1				8	29							29	8	2					10	4				
5	Segakauplused ühes toiduainetega	26	1	6	3	54	90	28	6	5	5	13	9	200	266	10	27	12	4	1	194	248	13	6	1		123
6	Toiduainetekauplused	32	80	2	6	107	827	369	5	1	7	13	8	123	526	112	74	2	1	9	57	255	175	5	4	3	21
7	Tubakakauplused	11					11	5							5	3						3					
8	Koloniaalkauplused	42	2		1	14	59	42	2	1	1	1		9	56	6	4					10	7		1		
9	Puuvilja- ja maiusainetekauplused	21	1			1	23	8							8	3	2					5	3				
10	Alkoholsete jookide kpl-d	13				1	14	22					3	25	3	3					1	7	2				1
11	Põllu-, karjasaaduste ja karja ost-müük	44	2	1	1	1	48	28	3		4	1	3	39	3	9				6	18	13	3				1
12	Riigi viina- ja piiritusekauplused	11	1			7	19	4	1	1		1	13	20	1	2	2				17	22	4				10
13	Õllekauplused	22	1	1	2	2	36	24	1				25	50	2	1	2				13	18	13				6
		1148	123	18	15	214	1518	648	24	9	30	29	20	378	1138	189	153	23	9	17	313	704	260	19	12	3	175

Peab aga tähendama, et maakondades puht-toiduainetekauplusi nende maakondade kaupluste üldarvust on umbes 25%, kuna ülejäänud 75% on segakauplused ühes toiduainete müügiga. Keskmiselt aga langeb maakondades igale toiduainetekauplusele 349 inimest. See arv näitab, et maakondades on toiduainetekaupluste võrk palju harvem kui linnades ja aleveis (linnades 99 ja aleveis 98 inimest igale kauplusele), mis on

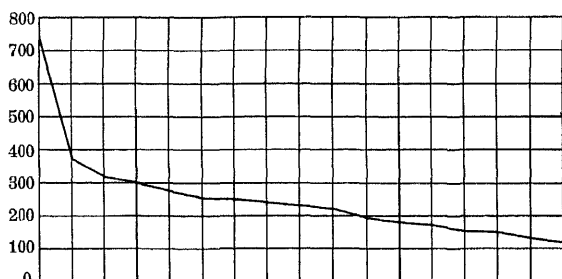
(Diagramm nr. 18)

Iga toiduainetekaupluse peale tuli inimesi maakondades aastail 1933 ja 1934

(Diagramm nr. 19)

Iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja naha-kaupluse peale tuli inimesi linnades

seletatav sellega, et maal põllumees produtseerib väga palju ise oma tarbeks ja ainult koloniaalkaubad ostab ta maakauplustest või, sagedamini, isegi alevist või linnast, kus valik on suurem.

1933. aastal tegutses 5350 toiduainetekauplust, 1934. aastal aga 5496 — seega tuli juure 146 toiduainetekauplust ehk 2,7%. Linnades tuli juure 101 ja maal 45 kauplust.

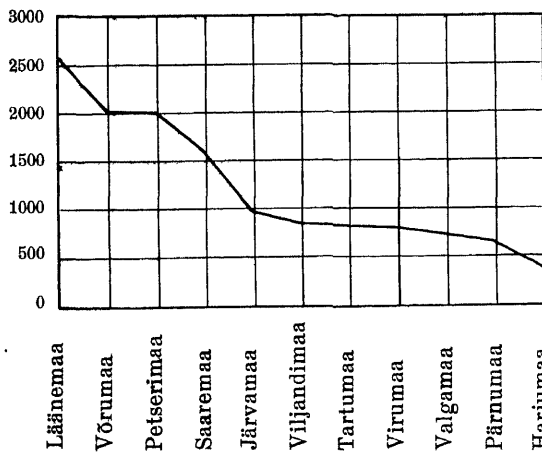
Tabel nr. 6 selgitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta, kuipalju ning kus 1934. a. toiduainetekauplusi tuli juure, või lõpetas tegevuse.

kauplused.

maa	Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa				Petserimaa			Järvamaa				Kokku		Kokku					
	Kokku	Viljandi	Põltsamaa	Suure-Jaani	Mustla	Maakond	Kokku	Valga	Tõrva	Maakond	Kokku	Haapsalu	Kärdla	Maakond	Kokku	Kruusaare	Maakond	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	Kokku	Petseri	Maakond	Kokku	Paide	Tapa		Türi	Maakond	Kokku	Linn	Maa
3																																27	7	34
27	12	5	1	3	1	22	14	2	3	19	3	2	4	6	5	4		4	9	4	1	3	17	5	1	6	3	3	5	8	19	437	73	510
26	7	4	2	3	3	19	10	3	2	15	4		6	10	6			6	6	3		2	11	4		4	3	6	1	17	27	199	102	301
4	3					3																					1			1	55	—	55	
143	8	5	4	3	62	82	10	11	64	85	21	4	137	162	24	63		87	11	11	4	203	229	25	62	87	9	4	12	84	109	251	1337	1588
208	83	11	3	2	24	123	76	4	8	88	22		4	26	12			12	30	1	2	5	38	10	1	11	14	21	22	18	75	1749	440	2189
8	4				4	1	1			1	2			2					2			2	2									28	—	28
3	6		2		2	10	2	3	4	9	1			3	4				3	1		4	8	2		2	3	1	1	3	8	125	49	174
3	1				1	1	1			2				1				1	1			1	1								43	1	44	
3	3				2	5	3		5	8	1		1	2	1	1		2	1	1		1	3	1		1	1	1	3	5	55	20	75	
17	9	3	1		5	18	5	2	5	12			5	5	3			3	8	1		7	16	12	3	15	3		3	6	144	53	197	
14	1	1			3	5	1		4	5	2		9	11	1	2		3	1			8	9	1	5	6	1	1	4	6	32	88	120	
19	2	1			5	8	4	1	9	14	4	1	3	8	2			2	3	1		8	12	4	2	6	1	1	6	8	86	95	181	
469	139	30	13	11	107	300	127	27	104	253	62	7	172	241	54	66		120	74	24	7	241	346	64	74	138	38	38	42	146	264	3231	2265	5496

(Diagramm nr. 20)

Iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid)

Alljärgnevad diagrammid annavad ülevaate sellest, kuipalju oli 1933. ja 1934. a. iga toiduainetekaupluse peale inimesi. Mustad tulbad on 1933. a., valged aga 1934. a. arvud.

Diagramm nr. 16 näitab arve, kuipalju tuli inimesi iga toiduainetekaupluse peale linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et peaaegu igas linnas on iga toiduainetekaupluse peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Narva, Tapa, Võru ja Petseri linnad,

kus toiduainetekauplusi on vähenenud — seega kaupluse peale tulev inimeste arv aga suurenenud.

Diagramm nr. 17 näitab arve, kuipalju tuli iga toiduainetekaupluse peale inimesi aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest nähtub, et enamuses aleveist on iga toiduainetekaupluse peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Kallaste, Kunda, Otepää, Mustvee, N.-Jõesuu ja Antsla alevid, kus toiduainetekaupluste arv on vähenenud — seega iga kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

Diagramm nr. 18 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli iga toiduainetekaupluse peale maakondades (välja arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et peaaegu kõigis maakondades on iga toiduainetekaupluse peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Saare- ja Järvamaa, kus kaupluste arv on vähenenud — seega iga kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

Riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakauplused.

Teise suurema grupi kaubanduslikest ettevõttest moodustavad riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakauplused. Sellesse gruppi kuuluvad riidekauplused, pudu-, pesu- ja moekauplused, jalanõudekauplused, naha-, karusnaha- ja sadulsepatööde-kauplused, valmisriietekauplused,

Tabel nr. 6.
Toiduainetekauplused.

Mkn-d		1933. a.	1934. a.	+	% 0/0	Mkn-d		1933. a.	1934. a.	+	% 0/0	
Harjumaa	Tallinn	1111	1148	+37	3,3	Valgamaa	Valga	119	127	+ 8	6,7	
	Nõmme	118	123	+ 5	4,2		Tõrva	26	27	+ 1	3,8	
	Paldiski	19	18	- 1	5,2		Maakond	96	104	+ 8	8,3	
	Keila	11	15	+ 4	36,3		Kokku	241	258	+17	7,0	
	Maakond	209	214	+ 5	2,3							
Kokku	1468	1518	+50	3,4								
Tartumaa	Tartu	629	648	+19	3,0	Läänemaa	Haapsalu	54	62	+ 8	14,8	
	Jõgeva	19	24	+ 5	26,3		Kärdla	4	7	+ 3	75,0	
	Kallaste	10	9	- 1	10,0		Maakond	170	172	+ 2	1,1	
	Elva	28	30	+ 2	7,1	Kokku	228	241	+13	5,7		
	Mustvee	34	29	- 5	14,7							
	Otepää	23	20	- 3	13,0							
Maakond	385	378	- 7	1,8								
Kokku	1128	1138	+10	0,8								
Virumaa	Narva	207	189	-18	8,6	Võrumaa	Võru	75	74	- 1	1,3	
	Rakvere	147	153	+ 6	4,0		Antsla	26	24	- 2	7,6	
	Jõhvi	20	23	+ 3	15,0		Võõpsu	6	7	+ 1	16,6	
	Kunda	12	9	- 3	25,0		Maakond	219	241	+22	10,0	
	N-Jõesuu	20	17	- 3	15,0	Kokku	326	346	+20	6,1		
	Maakond	311	313	+ 2	0,6							
Kokku	717	704	-13	1,8								
Pärnumaa	Pärnu	243	260	+17	6,9	Petserimaa	Petseri	63	64	+ 1	1,5	
	Kil.-Nõmme	18	19	+ 1	5,5		Maakond	74	74	0	0,0	
	Mõisaküla	10	12	+ 2	20,0	Kokku	137	138	+ 1	0,7		
	Sindi	2	3	+ 1	50,0							
	Maakond	171	175	+ 4	2,3							
Kokku	444	469	+25	5,6								
Viljandimaa	Viljandi	122	139	+17	13,9	Järvamaa	Paide	38	38	0	0,0	
	Põltsamaa	30	30	0	0		Tapa	40	38	- 2	5,0	
	S.-Jaani	12	13	+ 1	8,3		Türi	37	42	+ 5	13,5	
	Mustla	11	11	0	0,0		Maakond	152	146	- 6	3,9	
	Maakond	100	107	+ 7	7,0		Kokku	267	264	- 3	1,1	
Kokku	275	300	+25	9,0								
						Kokku	Linn	3130	3231	+101	3,2	
							Maa	2220	2265	+ 45	2,0	
						Üld	Kokku	5350	5496	+146	2,7	

kübara- ja mütsikauplused, köie- ja nõrikauplused, kalapüügiriistadekauplused, kaltsukauplused ning kootud esemete ja lõngakauplused. Sellesse gruppi kuulus 1510 ettevõtet ehk 14,8% kaubanduslike ettevõtete üldarvust. Neist asus linnades 1363 ja maal 147 kauplust. (Tabel nr. 7.) See ga langeb linnadele 90,2% ja maale, kaasa arvatud alevid, 9,8%.

Selle grupi ettevõtteid vaatame linnade kui ka maakondade seisukohast, sest need ettevõtted ei teeni üksnes oma linna, vaid terve maakonna ostjaskonda.

Kõige harvemini (diagramm nr. 19) oli linnades ettevõtteid Nõmmel, nimelt tuli seal iga 759 inimese kohta üks sellane kaubanduslik ettevõtte, sellele järgnes Põltsamaa 369 inimesega,

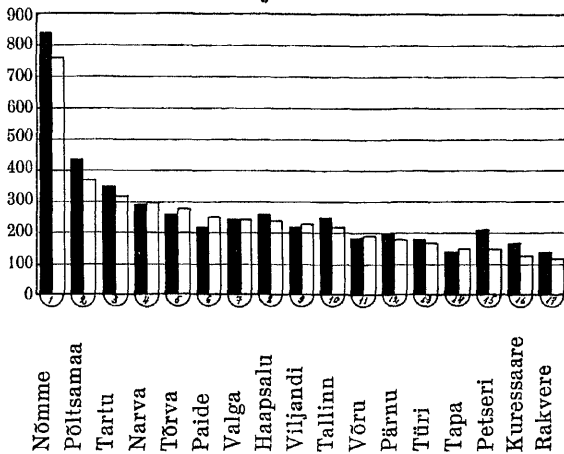
siis Tartu 322, kuna järgnevais linnades iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluse peale tuli juba alla 300 inimese. Tihedaim oli aga ettevõtete võrk Petseri, Kuressaare ja Rakvere linnades — neis tuli iga ettevõtte peale vastavalt — 149, 132 ja 121 inimest. Paldiskis polnud ühtki säärast ettevõtet. Keskmiselt langes linnades iga sellase kaubandusliku ettevõtte peale 235 inimest.

Kõige harvemini (diagramm nr. 20) oli maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) ettevõtteid Läänemaal, seal tuli iga 2587 inimese kohta üks säärane ettevõtte, sellele järgnes Võrumaa 2027 inimesega, siis Petseri 2022, kuna järgnevates maakondades tuli juba alla 2000 inimese ühe ettevõtte kohta. Tihedaim oli aga ettevõtete

võrk Pärnu- ja Harjumaal — neis tuli iga ettevõtte peale vastavalt 666 ja 379 inimest. Keskmiselt tuli maakondades iga sellase kaubandusliku ettevõtte peale 5382 inimest. Üle maa langes aga keskmiselt ühe ettevõtte peale 745 inimest.

(Diagramm n. r. 21)

Iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluse peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934

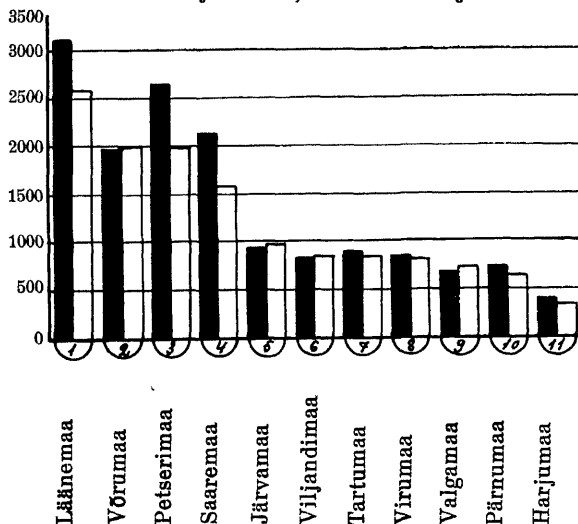

Need arvud näitavad, et riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluste võrk on küllaldaselt tihe, et rahuldada kõiki ostjaskonna nõudeid. Pealegi kaubeldakse nende esemetega ka turgudel ja laatadel. Aastas peetakse ligi 1000 laata.

1933. aastal tegutses selles grupis 1388 ettevõtet, 1934. a. aga 1510 — seega tuli juure 122

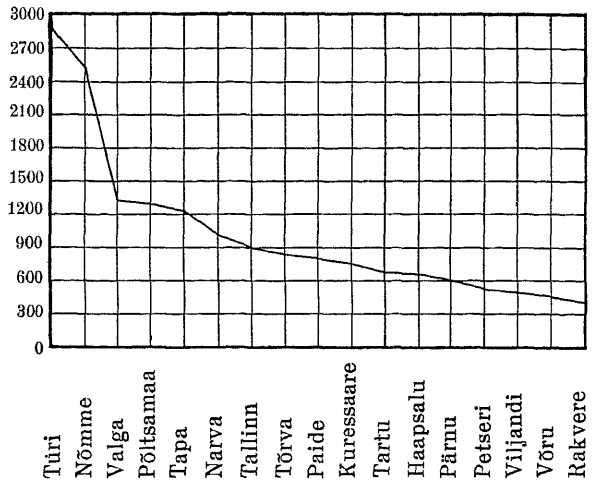
(Diagramm n. r. 22)

Iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934

(Diagramm n. r. 23)

Iga metallesemetekaupluse peale tuli inimesi linnades

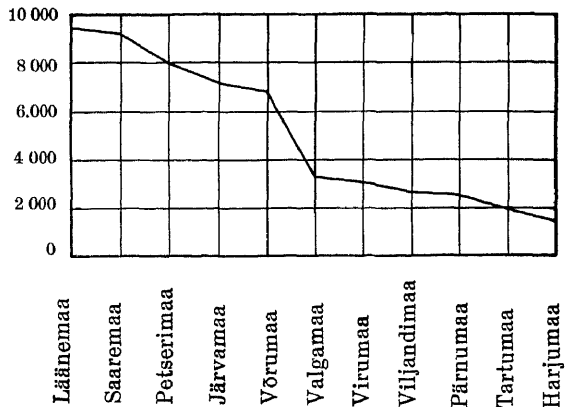
ettevõtet ehk 8,7%. Linnades tuli juure 102 ja maal 10.

Tabel 8 selgitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta, kuipalju ning kus 1934. aastal tuli juure või lõpetas tegevuse riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakauplusi.

Alljärgnevad diagrammid nr. 21 ja 22 käsitlevad ülevaateid, kuipalju oli 1933. a. ja 1934. a. iga sellase ettevõtte peale inimesi.

(Diagramm n. r. 24)

Iga metallesemetekaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid)

Mustad tulbad on 1933. a. ja valged 1934. a. arvud.

Diagramm nr. 21 näitab arve, kuipalju inimesi tuli iga riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakaupluse peale linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et suuremas osas linnades on iga kaupluse peale tulev

Tabel nr. 7

Riide-, kehakatte-, pudu-,

№ №	Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa					Pärnumaa										
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Maakond	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N.-Jõesuu	Maakond	Kokku	Pärnu	Kil.-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond	Kokku
1	Jalanõudekauplused . . .	89	2	—	1	1	93	30	2	—	—	3	1	1	37	15	13	4	—	1	1	34	16	1	—	—	2	19
2	Kalapüügiistadekaupl.	6	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Kaltsukauplused	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	2	
4	Karunahakauplused . . .	9	—	—	—	—	9	6	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
5	Kootud esemete, lõnga- ja niidikauplused	19	—	—	—	—	19	7	—	—	—	1	—	—	8	2	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	6	
6	Käsitöökauplused	9	—	—	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5	
7	Kõie- ja nõõrikauplused .	4	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	3	1	—	—	—	1	
8	Kübara- ja mütsikaupl.	48	1	—	—	—	49	23	—	—	1	—	—	—	24	11	12	—	—	—	—	23	11	—	—	2	13	
9	Manufaktuurkauplused . .	96	2	—	—	1	99	11	2	1	2	4	1	1	22	10	17	—	—	—	—	27	18	2	1	—	21	
10	Moeärid	36	—	—	—	—	36	6	—	—	—	—	—	—	6	4	2	—	—	—	—	6	5	—	—	—	5	
11	Naha- ja nahakaupade- kauplused	38	3	—	1	—	42	20	2	—	1	2	—	—	25	7	7	2	—	1	—	17	15	4	—	—	19	
12	Pesukauplused	29	—	—	—	—	29	5	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	
13	Pudukauplused	179	12	—	1	1	193	46	—	3	3	1	2	—	55	21	20	1	—	2	3	47	27	1	—	14	42	
14	Sadulsepatöödekaupl . . .	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15	Valmisriieteärid	49	—	—	—	1	50	17	—	—	—	—	—	—	17	6	8	—	—	—	—	14	6	1	—	—	7	
		613	20	—	3	4	640	182	6	1	5	12	6	4	216	79	82	8	—	3	5	177	113	9	1	—	19	142

inimeste arv kahanenud, välja arvatud Narva, Tõrva, Valga, Viljandi, Paide, Võru ja Tapa linnade, kus kauplusi on vähenenud — seega kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

inimeste arv kahanenud, välja arvatud Võru-, Järva-, Viljandi- ja Valgamaa, kus kaupluste arv on vähenenud — seega neis maakondades iga kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

(Diagramm nr. 25)

Iga metallesemetekaupluse peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934

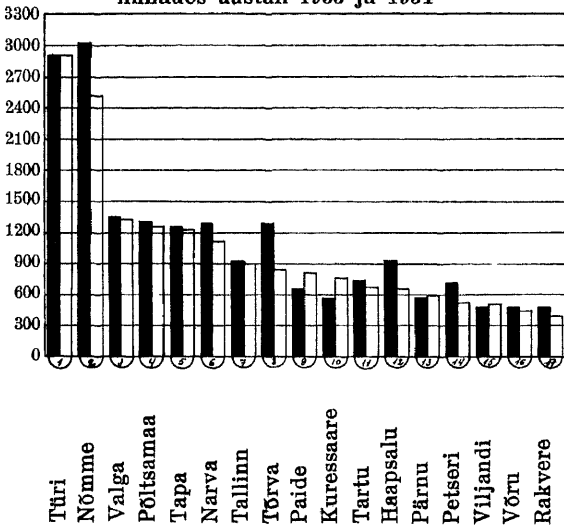
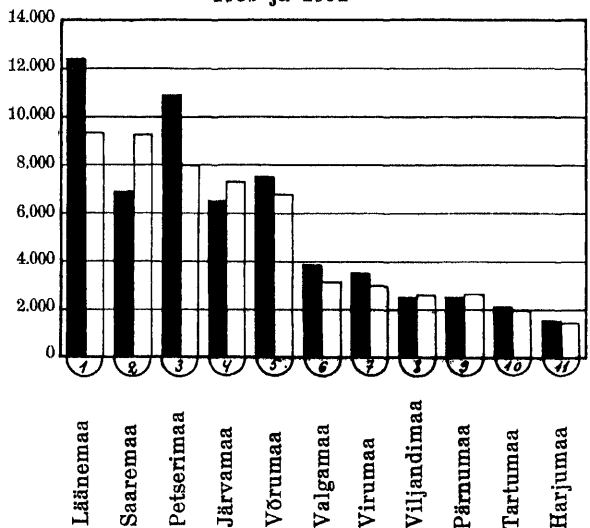

Diagramm nr. 25 näitab arve, kuipalju inimesi tuli iga sellase kaupluse peale maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933. ja 1934. Neist arvudest näeme, et enamuses maakondadest on iga kaupluse peale tulev

(Diagramm nr. 26)

Iga metallesemetekaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934

Metallesemetekauplused.

Metallesemetekaupluste gruppi kuuluvad raua-, metallkaupade, masinate, autode ja nende osade kauplused, laskeriistade ja jahitarvete-

jalanõude- ja nahakauplused.

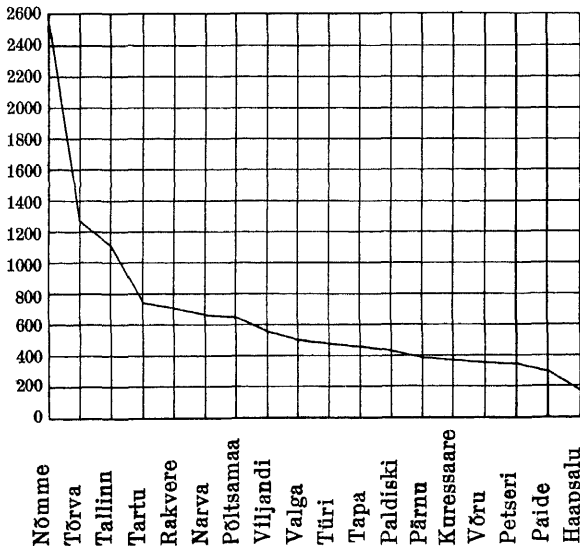
Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa					Petserimaa			Järvamaa					Linn	Maa	Kokku		
Viljandi	Põltsamaa	S-Jaani	Mustla	Maakond	Kokku	Valga	Tõrva	Maakond	Kokku	Haapsalu	Kärdla	Maakond	Kokku	Kuressaare	Maakond	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	Kokku	Petseri	Maakond	Kokku	Paide	Tapa	Türi	Maakond	Kokku				
9	1	1	—	11	8	1	—	9	4	—	2	6	2	—	2	4	2	—	6	4	—	4	4	—	4	4	4	6	1	15	212	24	236
—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1	17	
3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	2	38	
—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	18	
6	—	—	—	6	5	2	—	7	1	—	—	1	3	—	3	1	1	—	2	1	—	1	1	4	1	—	6	10	—	10			
9	1	—	—	11	7	3	—	10	3	1	2	6	6	1	7	8	—	—	2	10	8	1	9	4	4	3	—	11	131	4	135		
3	—	—	—	3	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	62	1	63			
9	2	—	—	11	7	1	—	8	2	—	2	4	4	—	4	4	1	1	1	7	7	—	7	2	1	4	3	10	133	21	154		
1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41	—	41			
9	3	—	—	12	10	1	—	11	7	1	1	9	5	—	5	8	—	1	4	13	7	3	10	1	6	3	2	12	365	68	433		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4			
3	—	—	—	3	1	—	—	1	—	—	1	1	13	—	13	1	—	—	—	1	1	—	1	1	3	—	—	4	109	3	112		
52	7	1	—	26	86	43	9	52	19	2	8	29	34	1	35	28	4	2	7	41	28	4	32	13	24	17	6	60	1363	147	1510		

kauplused, optika-, arstiriistade- ja fototarvete-kauplused, õmblus-, arve-, ja kirjutusmasinate, jalgrataste ja nende osade kauplused, kella- ja kullasepaärid, elektritarvete kauplused ning vana-

Selle grupi ettevõtteid vaatleme linnade kui ka maakondade seisukohast, kuna need ettevõtted ei teeni üksnes oma linna, vaid kogu maakonna ostjaskonda.

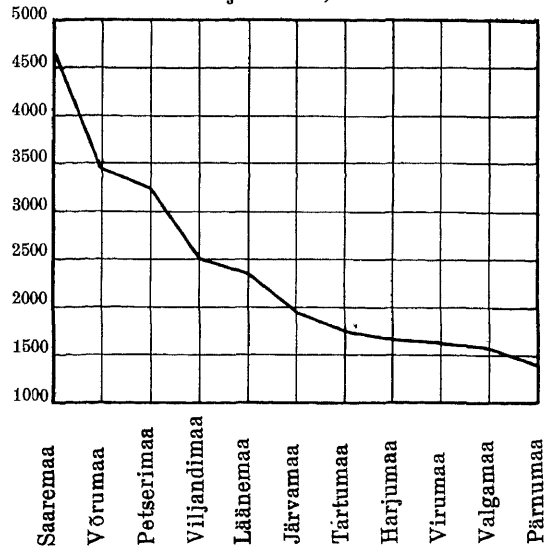
(Diagramm nr. 27)

Iga võõrastemaja, restoraani ja kohviku peale tuli inimesi linnades

(Diagramm nr. 28)

Iga võõrastemaja, restoraani ja kohviku peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid)

rauakauplused. Sellesse gruppi kuulus 416 ettevõtet ehk 4% kaubanduslike ettevõtete üldarvust. Neist asub linnades 405 ja maal 11 (tabel nr. 9). Sellesse gruppi kuuluvad kauplused asuvad linnades 97,4% ja maal 2,6%.

Kõige harvemini (diagramm nr. 28) oli linnades ettevõtteid Türi linnas, nimelt tuli seal iga ettevõtte peale 2884 inimest. Sellele järgnes Nõmme 2530 inimesega, kuna teistes linnades tuli iga ettevõtte peale alla 1400 inimese. Tihedaim

Tabel nr. 8.

Riide-, kehakatte-, pudu-, jalanõude- ja nahakauplused.

Mknd	Linnad ja alevid	1933. a.	1934. a.	+	0/0 0/0	Mknd	Linnad ja alevid	1933. a.	1934. a.	+	0/0 0/0
Harjumaa	Tallinn	548	613	+65	11,8	Viljandimaa	Viljandi	53	52	- 1	1,8
	Nõmme	18	20	+ 2	11,1		Põltsamaa	6	7	+ 1	16,6
	Paldiski	—	—	—	—		Suure-Jaani	1	1	—	—
	Keila	4	3	- 1	25		Mustla	1	—	- 1	100,0
	Maakond	4	4	—	—		Maakond	27	26	- 1	3,7
	Kokku	574	640	+66	11,4		Kokku	88	86	- 2	2,2
Tartumaa	Tartu	167	182	+15	8,9	Valgamaa	Valga	44	43	- 1	2,2
	Jõgeva	5	6	+ 1	20,0		Tõrva	10	9	- 1	10,0
	Kallaste	1	1	—	—		Maakond	—	—	—	—
	Elva	2	5	+ 3	150,0		Kokku	54	52	- 2	3,7
	Mustvee	8	12	+ 4	50,0	Läänemaa	Haapsalu	18	19	+ 1	5,5
	Otepää	8	6	- 2	25,0		Kärdla	2	2	—	—
	Maakond	4	4	—	—		Maakond	4	8	+ 4	100,0
Kokku	195	216	+21	10,7	Kokku	24	29	+ 5	20,8		
Virumaa	Narva	82	79	- 3	3,6	Saaremaa	Kuressaare	26	34	+ 8	30,7
	Rakvere	73	82	+ 9	12,3		Maakond	—	1	+ 1	100,0
	Jõhvi	9	8	- 1	11,1		Kokku	26	35	+ 9	34,6
	Kunda	—	—	—	—	Võrumaa	Võru	29	28	- 1	3,4
	N.-Jõesuu	4	3	- 1	25,0		Antsla	5	4	- 1	20,0
	Maakond	5	5	—	—		Võõpsu	3	2	- 1	33,3
	Kokku	173	177	+ 4	2,3		Maakond	5	7	+ 2	40,0
Pärnumaa	Pärnu	100	113	+13	13,0	Kokku	42	41	- 1	2,3	
	Kil.-Nõmme	8	9	+ 1	12,5	Petseri-maa	Petseri	20	28	+ 8	40,0
	Mõisaküla	1	1	—	—		Maakond	4	4	—	—
	Sindi	—	—	—	—		Kokku	24	32	+ 8	33,3
	Maakond	18	19	+ 1	5,5	Järvamaa	Paide	15	13	- 2	13,3
	Kokku	127	142	+15	11,8		Tapa	26	24	- 2	7,6
							Türi	16	17	+ 1	6,2
					Maakond		4	6	+ 2	50,0	
					Kokku	61	60	- 1	1,6		
					Linn	1251	1363	+112	8,9		
					Maa	137	147	+ 10	7,2		
					Kokku	1388	1510	+122	8,7		

oli ettevõtete võrk Viljandi, Võru ja Rakvere linnades, kus tuli iga ettevõtte peale vastavalt 492, 449 ja 398 inimest. Paldiskis polnud ühtki säärast ettevõtet. Keskmiselt langes linnades iga sellase kaubandusliku ettevõtte peale 792 inimest.

Kõige harvemini (diagramm nr. 24) oli maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) ettevõtteid Läänemaal, seal tuli iga 9379 inimese

kohta üks säärane ettevõtte, sellele järgnes Saaremaa 9308 inimesega, siis Petseri 8089, kuna järgnevates maakondades tuli juba alla 7500 inimese ühe ettevõtte kohta. Tihedaim oli ettevõtete võrk Tartu- ja Harjumaal, kus vastavad arvud olid 1992 ja 15119. Keskmiselt tuli maakondades iga sellase kaubandusliku ettevõtte peale 2707 inimest.

Need arvud näitavad jällegi, et metallesemete-kaupluste võrk on üle maa küllaldaselt tihe, et rahuldada iga maanurka tarviliste metallesemetega. 1933. aastal tegutses 392 ettevõtet, 1934.

iga metallesemete-kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

Võõrastemajad, restoraanid ja kohvikud.

Võõrastemajade, restoraanide ja kohvikute gruppi kuuluvad võõrastemajad, einelauad, tee- ja söögimajad, restoraanid, einelauad (alkoholsete jookidega) ja kohvikud.

Sellesse gruppi kuulus 579 ettevõtet, neist linnades 447 ja maal 132 (tabel nr. 11). Sellesse gruppi kuuluvad ettevõtted asuvad linnades 77,2% ja maal 22,8%. Neid ettevõtteid vaatleme linnade kui ka maakondade seisukohast, kuna need ettevõtted ei teeni üksnes oma linna, vaid kogu maakonna tarvitaajaskonda.

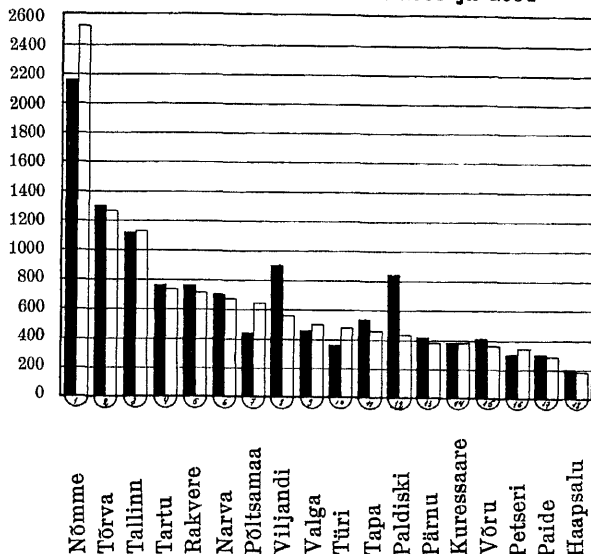
Kõige harvemini (diagramm nr. 27) oli linnades ettevõtteid Nõmmel, seal tuli iga 2530 inimese peale üks säärane ettevõtte, sellele järgnes Tõrva 1270 inimesega, siis Tallinn 1127, kuna teistes linnades tuli iga ettevõtte peale juba alla 750 inimese.

Tihedaim oli aga ettevõtete võrk Paide ja Haapsalu linnades, kus tuli iga ettevõtte peale vastavalt 296 ja 185 inimest.

Keskmiselt langes linnades iga sellase ettevõtte peale 718 inimest.

(Diagramm nr. 29)

Iga võõrastemaja, restoraani ja kohviku peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934

a. aga 416 — seega tuli juure 24 ettevõtet ehk 6,1%. Linnades tuli juure 23 ja maal 1.

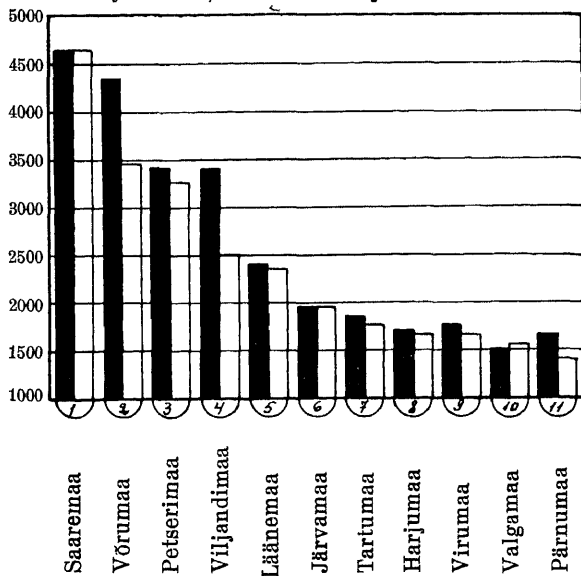
Tabel nr. 10 selgitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta, kuipalju ning kus 1934. a. tuli juure või lõpetas tegevuse metallesemete-kauplusi. Alljärgnevad diagrammid käsitlevad ülevaateid, kuipalju oli 1933. a. ja 1934. a. iga metallesemete kaupluse peale inimesi. Mustad tulbad on 1933. a. ja valged 1934. a. arvud.

Diagramm nr. 25 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli metallesemete-kaupluse peale linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et suuremas osas linnades on iga kaupluse peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Paide, Pärnu, Kuressaare ja Viljandi linnad, kus kaupluste arv on vähenenud, seega kaupluse peale tulev inimeste arv suurenenud.

Diagramm nr. 26 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli iga metallesemete-kaupluse peale maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest nähtub, et enamuses maakondades on iga kaupluse peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Saare-, Järva-, Viljandi- ja Pärnumaa, kus kaupluste arv on vähenenud — seega on maakondades

(Diagramm nr. 30)

Iga võõrastemaja, restoraani ja kohviku peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934.

Kõige harvemini (diagramm nr. 28) oli maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) ettevõtteid Saaremaal; nimelt tuli iga 4654 inimese peale üks ettevõtte, sellele järgnes Võrumaa

Tabel nr. 9.

Metallesemete

Nr. nr.	Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa					Virumaa					Pärnumaa											
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Maakond	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N.-Jõesuu	Maakond	Kokku	Pärnu	K.-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond	Kokku
1	Elektritarveteärid	22	1	—	—	—	23	13	—	—	—	—	—	—	13	4	1	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	5
2	Kella- ja kullasepärid	30	—	—	—	—	30	20	2	—	—	—	—	—	22	7	5	—	—	—	1	13	5	1	—	—	—	6
3	Laskeriistade ja jahitarvete kpl.	4	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1
4	Metallkaupade ja mitmesuguste tööriistade kpl.	50	3	—	—	1	54	24	1	—	—	—	1	—	26	4	6	—	—	—	—	10	6	—	—	—	—	6
5	Masinate ja sõiduriistade ärid . .	30	2	—	—	—	32	11	—	—	—	—	—	—	11	3	9	—	—	—	—	12	14	—	—	—	1	15
6	Optika- ja arstiriistade kauplused	9	—	—	—	—	9	8	—	—	—	—	—	—	8	1	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2
7	Päevapilditarvete kauplused	5	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1
8	Sporditarveteärid	3	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
		153	6	—	—	1	160	87	3	—	—	—	1	—	91	21	25	—	—	—	1	47	34	1	—	—	1	36

Tabel nr. 10

Metallesemetekauplused.

Mkn.-d	Linnad ja alevid	1933. a.	1934. a.	+	%	Mkn.-d	Linnad ja alevid	1933. a.	1934. a.	+	%
Harjumaa	Tallinn	147	153	+6	4,0	Valgamaa	Valga	8	9	+1	12,5
	Nõmme	5	6	-1	20,0		Tõrva	2	3	+1	50,0
	Paldiski	—	—	0	0		Maakond	—	—	0	0
	Keila	—	—	0	0		Kokku	10	12	+2	20,0
	Maakond	—	1	+1	100,0		Läänem	Haapsalu	5	7	+2
Kokku	152	160	+8	5,2	Kärdla	—		—	0	0	
Tartumaa	Tartu	80	87	+7	8,7	Maakond		1	1	0	0
	Jõgeva	2	3	+1	50,0	Kokku		6	8	+2	33,3
	Kallaste	—	—	0	0	Saaremaa	Kuressaare	8	6	-2	25,0
	Elva	—	—	0	0		Maakond	—	—	0	0
	Mustvee	—	—	0	0		Kokku	8	6	-2	25,0
Otepää	1	1	0	0	Võrumaa	Võru	11	12	+1	9,0	
Maakond	—	—	0	0		Antsla	—	—	0	0	
Kokku	83	91	+8	9,6		Võõpsu	—	—	0	0	
Virumaa	Narva	18	21	+3		16,6	Maakond	—	—	0	0
	Rakvere	21	25	+4	19,0	Kokku	11	12	+1	9,0	
	Jõhvi	—	—	0	0	Petserim.	Petseri	6	8	+2	33,3
	Kunda	—	—	0	0		Maakond	—	—	0	0
	N.-Jõesuu	—	—	0	0		Kokku	6	8	+2	33,3
Maakond	2	1	-1	50	Järvamaa	Paide	5	4	-1	20,0	
Kokku	41	47	+6	14,6		Tapa	3	3	0	0	
Pärnumaa	Pärnu	35	34	-1		2,8	Türi	1	1	0	0
	Kil.-Nõmme	1	1	0		0	Maakond	—	—	0	0
	Mõisaküla	—	—	0		0	Kokku	9	8	-1	11,1
	Sindi	—	—	0	0	Viljandimaa	Viljandi	25	24	-1	4,0
Maakond	1	1	0	0	Põltsamaa		2	2	0	0	
Kokku	37	36	-1	2,7	Suure-Jaani		2	2	0	0	
Viljandimaa	Mustla	—	—	0	0		Maakond	—	—	0	0
	Maakond	—	—	0	0		Kokku	29	28	-1	3,4
	Kokku	29	28	-1	3,4	Linn	382	405	+23	6,0	
	Kokku	392	416	+24	6,1	Maa	10	11	+1	10,0	
						Kokku	392	416	+24	6,1	

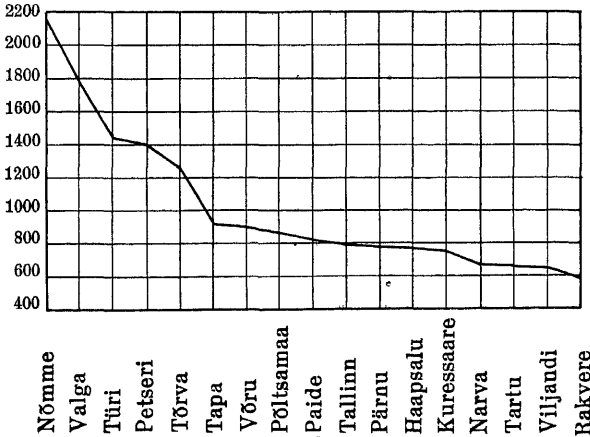
kauplused.

Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa					Petserimaa			Järvamaa					Linn		Maa	Kokku		
Viljandi	Põltsamaa	S-Jaani	Mustla	Maakond	Kokku	Valga	Tõrva	Maakond	Kokku	Haapsalu	Kärdla	Maakond	Kokku	Kuressaare	Maakond	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	Kokku	Petseri	Maakond	Kokku	Paide	Tapa	Turi	Maakond	Kokku	Linn	Maa	Kokku		
4	—	—	—	—	4	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	54	—	54
5	2	—	—	—	7	5	1	—	6	2	—	—	—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	1	—	—	3	93	4	97
1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	14	1	15
4	—	—	—	—	4	—	—	—	—	3	—	1	4	2	—	2	5	—	—	—	—	—	4	—	4	1	—	—	—	—	1	112	4	116
5	—	1	—	—	6	3	1	—	4	1	—	—	1	1	—	1	2	—	—	—	—	—	2	—	2	1	1	—	—	—	2	86	2	88
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	24
3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
24	2	2	—	—	28	9	3	—	12	7	—	1	8	6	—	6	12	—	—	—	—	—	8	—	8	4	3	1	—	—	8	405	11	416

3464 inimesega, siis Petserimaa 3235, kuna järgnevates maakondades tuli juba alla 2500 inimese ühe ettevõtte peale. Tihedaim oli ettevõtete võrk

(Diagramm nr. 31)

Iga raamatu-, paberi-, noodi- ja muusikariistade-kaupluse peale tuli inimesi linnades

Valga- ja Pärnumaal, kus vastavad arvud olid 1571 ja 1412.

Keskmiselt tuli maakondades iga sellase ettevõtte peale 1945 inimest. Need arvud näitavad jällegi, et restoraane, einelaudu, tee- ja söögi-maju ja kohvikuid on küllaldaselt. Kui võtta arvesse, et lapsed neid asutusi ei külasta, siis langeb iga sellase ettevõtte peale inimesi juba hulga vähem.

1933. a. tegutses 543 ettevõtet, 1934. a. aga 579

— seega tuli juure 36 ettevõtet ehk 6,6%. Linnades tuli juure 25, maal 11.

Tabel nr. 12 selgitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta, kuipalju ning kus 1934. a. tuli juure või lõpetas tegevuse võõraste-maju, restoraane, einelaudu, söögi-maju ja kohvikuid. Alljärgnevad diagrammid käsitlevad ülevaateid, kuipalju oli 1933. a. ja 1934. a. iga säärase ettevõtte peale inimesi. Mustad tulbad on 1933. a. ja valged 1934. a. arvud.

(Diagramm nr. 32)

Iga raamatu-, paberi-, noodi-, ja muusikariistade-kaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid).

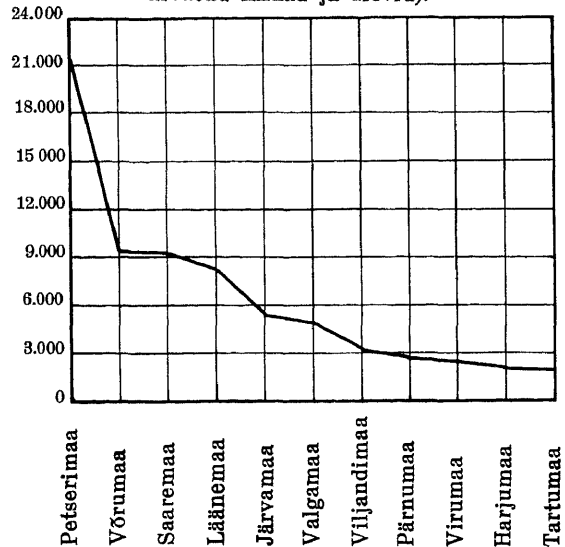

Diagramm nr. 29 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli ettevõtte peale linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest nähtub, et suuremas osas

Tabel nr. 11

Võõrastemajad

Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa						Virumaa					Pärnumaa										
	Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Tartu n.	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N.-Jõesuu	Maakond	Kokku	Pärnu	K.-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond	Kokku	
1. Võõrastemajad	15	1	1	—	2	19	20	—	—	5	—	1	26	7	1	1	—	14	2	25	9	—	—	—	2	11	
2. Einelauad, tee- ja söögimajad .	41	1	—	1	4	47	24	—	—	2	1	4	31	8	2	1	—	2	5	13	14	2	2	1	4	23	
3. Restoraanid	29	3	1	—	6	39	20	2	—	2	1	1	26	10	3	1	3	3	1	24	15	—	1	—	1	17	
4. Einelauad (alkoholsete jookid.)	26	1	—	—	2	29	11	1	—	2	1	1	17	3	3	1	—	1	4	12	5	—	—	—	—	5	
5. Kohvikud	10	—	—	—	2	12	4	—	—	—	—	—	4	7	—	1	—	—	2	10	10	—	—	—	—	11	
	121	6	2	1	16	146	79	3	—	11	3	1	7	104	35	14	5	1	20	14	89	53	2	3	1	8	67

Tabel nr. 12.

Võõrastemajad, restoraanid ja kohvikud.

Mkn-d	Asulad	1933. a.	1934. a.	+	%	Mkn-d	Asulad	1933. a.	1934. a.	+	%	
Harjumaa	Tallinn	123	121	—2	1,6	Valgam.	Valga	23	21	—2	8,7	
	Nõmme	7	6	—1	14,3		Tõrva	2	2	0	0	
	Paldiski	2	2	—0	0		Maakond	1	2	+1	100,0	
	Keila	2	1	—1	50,0		Kokku	26	25	—1	3,8	
	Maakond	10	16	+6	60,0		Läänem.	Haapsalu	23	25	+2	8,7
	Kokku	144	146	+2	1,4			Kärda	1	1	0	0
Tartumaa	Tartu	78	79	+1	1,3	Maakond		7	6	—1	14,3	
	Jõgeva	3	3	0	0	Kokku	31	32	+1	3,2		
	Kallaste	—	—	0	0	Saareni.	Kuressaare	12	12	0	0	
	Elva	4	11	+7	175,0		Maakond	—	—	0	0	
	Mustvee	3	3	0	0		Kokku	12	12	0	0	
	Otepää	1	1	0	0	Võrumaa	Võru	13	15	+2	15,4	
Maakond	10	7	—3	30,0	Antsla		2	3	+1	50,0		
Kokku	99	104	+5	5,0	Võõpsu		—	—	0	0		
Virumaa	Narva	33	35	+2	6,0		Maakond	4	6	+2	50,0	
	Rakvere	13	14	+1	7,7	Kokku	19	24	+5	2,6		
	Jõhvi	6	5	—1	16,7	Petserim.	Petseri	14	12	—2	14,3	
	Kunda	1	1	0	0		Maakond	5	8	+3	60,0	
	N.-Jõesuu	18	20	+2	11,1		Kokku	19	20	+1	5,3	
	Maakond	12	14	+2	16,7	Järvamaa	Paide	11	11	0	0	
Kokku	83	89	+6	7,2	Tapa		7	8	+1	14,3		
Pärnumaa	Pärnu	48	53	+5	10,4		Türi	8	6	—2	25,0	
	K.-Nõmme	2	2	0	0		Maakond	4	5	+1	25,0	
	Mõisaküla	2	3	+1	50,0		Kokku	30	30	0	0	
	Sindi	1	1	0	0	Kokku	Linn	436	447	+11	2,5	
	Maakond	5	8	+3	60,0		Maa	107	132	+25	23,4	
Kokku	58	67	+9	15,5	Üld. Kokku		543	579	+36	6,6		
Viljandimaa	Viljandi	13	21	+8	61,5							
	Põltsamaa	6	4	—2	33,3							
	S.-Jaani	—	—	0	0							
	Mustla	2	2	0	0							
	Maakond	1	3	+2	200,0							
Kokku	22	30	+8	36,4								

restoraanid ja kohvikud.

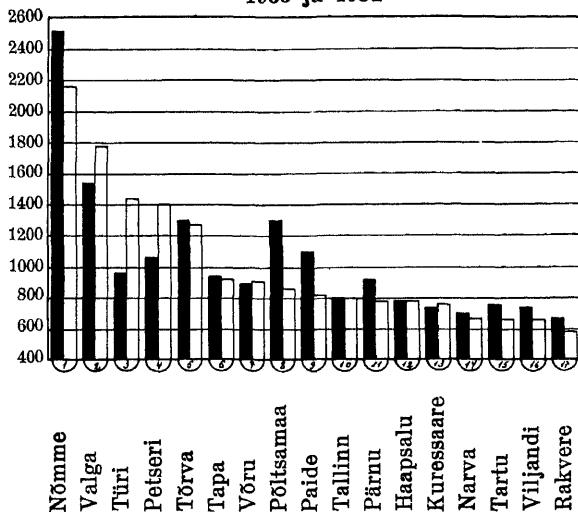
Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa				Petserimaa			Järvamaa					Linn	Maa	KOKKU		
Viljandi	Põltsamaa	S.-Jaani	Mustla	Maakond	Valga	Tõrva	Maakond	Kokku	Haapsalu	Kärdla	Maakond	Kokku	Kuressaare	Maakond	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	Kokku	Petseri	Maakond	Kokku	Paide	Tapa	Türi	Maakond				Kokku	
4	1	—	—	—	5	4	—	—	4	13	—	—	13	4	—	4	3	—	—	—	3	1	—	1	2	1	—	—	3	87	27	114
3	—	—	1	2	6	4	—	—	4	5	1	4	10	3	—	3	4	—	—	1	5	5	2	7	5	3	1	3	12	123	43	166
7	2	—	1	1	11	8	2	—	10	6	—	1	7	3	—	3	5	2	—	—	7	2	2	4	3	2	3	1	9	129	28	157
6	—	—	—	—	6	4	—	2	6	—	—	—	1	1	—	1	3	—	—	5	8	3	4	7	1	1	2	1	5	70	26	96
1	1	—	—	—	2	1	—	—	1	1	—	1	2	1	—	1	1	—	—	1	1	—	1	1	1	—	—	—	1	38	8	46
21	4	—	2	3	30	21	2	2	25	25	1	6	32	12	—	12	15	3	—	6	24	12	8	20	11	8	6	5	30	447	132	579

linnades on iga ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Nõmme, Tallinna, Valga, Põltsamaa, Kuressaare, Türi ja Petseri linnad, kus ettevõtete arv on vähenenud ja seega iga ettevõtte peale tulev inimeste arv suurenenud.

Diagramm nr. 30 käsitleb arve, kuipalju inimesi tuli iga ettevõtte peale maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et peaaegu kõigis maakondades on iga ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Valgamaa, kus ettevõtete arv on vähenenud — seega inimeste arv ühe ettevõtte peale suurenenud.

(Diagramm nr. 33)

Iga raamatu-, paberi-, noodi- ja muusikariistadekaupluse peale tuli inimesi linnades aastail 1933 ja 1934

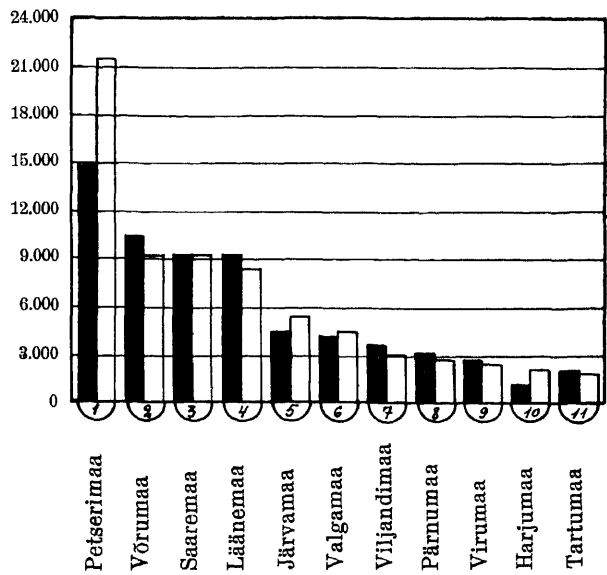
Raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete- ja muusikariistadekauplused ja lilleärid.

Sellesse gruppi kuuluvad raamatu-, paberi-, tapeedi- ja kirjutusmaterjalikauplused; kirjastused ja ajalehekontorid; muusikaärid; aiandus- ja

lillekauplused; seemnekauplused; manguesemete-kauplused. Gruppi kuulub 434 ettevõtet, neist asub linnades 405 ja maal 29 (tabel nr. 13). Linnades asub 93,3% ja maakonnas 6,7%. Kõige

(Diagramm nr. 34)

Iga raamatu-, paberi-, noodi- ja muusikariistadekaupluse peale tuli inimesi maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934

harvemini (diagramm nr. 31) oli linnades ettevõtteid Nõmmel, seal tuli iga ettevõtte peale 2169 inimest, sellele järgnes Valga 1777 inimesega, siis Türi 1442, Petseri 1397, Tõrva 1270, kuna järgnevates linnades see arv langes alla 1000.

Tihedaim oli ettevõtete võrk Viljandis ja Rakveres, kus arvud olid vastavalt 656 ja 585. Keskmiselt langes linnades igale ettevõttele 792 inimest.

Kõige harvemini (diagramm nr. 32) oli maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) ettevõtteid Petserimaal, nimelt tuli seal iga 21.570

Tabel nr. 13.

Raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete-

Nr. nr	Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa					Virumaa					Pärnumaa												
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kallaste	Elva	Mustvee	Otepää	Maakond	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N-Jõesuu	Maakond	Kokku	Pärnu	K-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond	Kokku	
1	Raamatu- paberikauba- ja kirjutusmaterjalikauplused	105	5	—	—	1	111	54	—	—	1	—	2	—	57	18	12	3	—	—	1	34	13	2	2	—	—	3	20
2	Kirjastused	21	1	—	—	—	22	8	—	—	—	—	—	—	8	3	2	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	1	
3	Ajakirjanduse kontorid ja agentuurid	6	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
4	Muusikariistadeärid	11	1	—	—	—	12	10	—	—	—	—	—	—	10	2	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	—	7	
5	Lillekauplused ja aiad	17	—	—	—	—	17	9	—	—	—	—	—	—	9	6	2	—	—	—	—	8	4	—	—	—	—	5	
6	Mänguesemete kauplused	12	—	—	—	—	12	5	—	—	—	—	—	—	5	5	—	1	—	—	—	6	2	—	—	—	—	2	
		172	7	—	—	1	180	88	—	—	1	—	2	—	97	35	17	4	—	—	1	57	26	2	2	—	—	5	35

Tabel nr. 14.

Raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete- ja muusikariistadekauplused ja lilleärid.

Mkn-d		1933. a.	1934. a.	±	0/0	Mkn-d		1933. a.	1934. a.	±	0/0
Harjumaa	Tallinn	174	172	- 2	1,15	Valgamaa	Valga	7	6	- 1	14,3
	Nõmme	6	7	+ 1	16,7		Tõrva	2	2	—	—
	Paldiski	—	—	—	—		Maakond	—	—	—	—
	Keila	—	—	—	—		Kokku	9	8	- 1	11,1
	Maakond	1	1	—	—		Lääne-maa	Haapsalu	6	6	—
Kokku	181	180	- 1	0,6	Kärdla	—		—	—	—	
Tartumaa	Tartu	78	88	+10	12,8	Maakond		2	3	+ 1	50,0
	Jõgeva	—	—	—	—	Kokku		8	9	+ 1	12,5
	Kallaste	—	—	—	—	Saare-maa	Kuressaare	6	6	—	—
	Elva	1	1	—	—		Maakond	—	—	—	—
	Mustvee	—	—	—	—		Kokku	6	6	—	—
Otepää	2	2	—	—	Võrumaa	Võru	6	6	—	—	
Maakond	—	—	—	—		Antsla	1	1	—	—	
Kokku	81	91	+10	12,4		Võõpsu	—	1	+ 1	100,0	
Virumaa	Narva	34	35	+ 1		2,9	Maakond	1	1	—	—
	Rakvere	15	17	+ 2	13,3	Kokku	8	9	+ 1	12,5	
	Jõhvi	4	4	—	—	Petseri-maa	Petseri	4	3	- 1	25,0
	Kunda	—	—	—	—		Maakond	—	—	—	—
	N-Jõesuu	2	—	- 2	100,0	Kokku	4	3	- 1	25,0	
Maakond	—	1	+ 1	100,0	Järvamaa	Paide	3	4	+ 1	33,3	
Kokku	55	57	+ 2	3,6		Tapa	4	4	—	—	
Pärnumaa	Pärnu	22	26	+ 4		18,1	Türi	3	2	- 1	33,3
	K-Nõmme	2	2	—		—	Maakond	3	2	- 1	33,3
	Mõisaküla	1	2	+ 1		100,0	Kokku	13	12	- 1	7,7
	Sindi	—	—	—	—	Kokku	Linn	388	405	+17	4,3
Maakond	5	5	—	—	Maa		28	29	+ 1	3,6	
Kokku	30	35	+ 5	16,7	Üld		Kokku	416	434	+18	4,3
Viljandimaa	Viljandi	16	18	+ 2	12,5						
	Põltsamaa	2	3	+ 1	50,0						
	S-Jaani	1	1	—	—						
	Mustla	1	1	—	—						
	Maakond	1	1	—	—						
Kokku	21	24	+ 3	14,3							

ja muusikariistadekauplused ja lilleärid.

Viljandi	Viljandimaa					Valgamaa			Läänemaa			Saaremaa			Võrumaa					Petserimaa			Järvamaa					Linn	Maa	K o k k u		
	Põltsamaa	S.-Jaani	Mustla	Maakond	K o k k u	Valga	Tõrva	Maakond	K o k k u	Haapsalu	Kärdla	Maakond	K o k k u	Kuressaare	Maakond	K o k k u	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	K o k k u	Petseri	Maakond	K o k k u	Paide	Tapa	Türi				Maakond	K o k k u
8	3	1	1	1	14	4	2	—	6	3	—	3	6	4	—	4	4	1	1	1	7	3	—	3	2	2	2	2	8	244	26	270
3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	2	1	—	1	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	45	—	45
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	11	
2	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	36	1	37	
3	—	—	—	—	3	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	44	1	45		
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	1	26		
18	3	1	1	1	24	6	2	—	8	6	—	3	9	6	—	6	6	1	1	1	9	3	—	3	4	4	2	2	12	405	29	434

inimese peale üks sellane kaubanduslik ettevõtte; teistes maakondades oli arv juba alla 10.000. Tiheidaim oli võrk Harju- ja Tartumaal, kus iga ettevõtte peale tuli vastavalt 2169 ja 1990 inimest. Keskmiselt maakondades tuli igale ettevõttele 2595 inimest. 1933. a. tegutses 416 ettevõtet, 1934. a. aga 434 — seega tuli juure 18 ettevõtet ehk 4,3%. Linnades tuli juure 17, maal 1.

Table nr. 14 selgitab üksikasjaliselt iga linna, alevi ja maakonna kohta, kuupalju ning kus 1934. a. tuli juure või lõpetas tegevuse raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete- ja muusikariistadekauplusi ja lilleärisid.

Alljärgnevad diagrammid käsitlevad ülevaateid, kuupalju oli 1933. a. ja 1934. a. iga säärase ettevõtte peale inimesi. Mustad tulbad on 1933. a. ja valged 1934. a. arvud.

Diagramm nr. 33 käsitleb arve, kuupalju inimesi tuli ettevõtte peale linnades aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest nähtub, et suuremas osas linnades on iga ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Valga, Petseri, Türi, Võru, Tallinn ja Kuressaare, kus ettevõtete arv on vähenenud, seega ettevõtte peale tulev inimeste arv suurenenud.

Diagramm nr. 34 käsitleb arve, kuupalju inimesi tuli iga ettevõtte peale maakondades (kaasa arvatud linnad ja alevid) aastail 1933 ja 1934. Neist arvudest näeme, et enamuses maakondades on iga ettevõtte peale tulev inimeste arv kahanenud, välja arvatud Petseri-, Harju-, Järva- ja Valgamaa, kus ettevõtete arv on vähenenud, seega inimeste arv ühe ettevõtte peale suurenenud.

Koja Teataja kirjavahetus.

Küsimused:

1) Ostetud metsa eest makseti sularahas Kr. 662.— ja ülejäänud osa riigikassa pantkirjaga nominaalväärtuses Kr. 1.900.— (tolleaegne börsi kurss oli 62), s. o. Kr. 1.178.—; kokku ühes sularahaga makseti metsa eest järelkult Kr. 662+178 = Kr. 1.840. — Metsaraiumiseks omandati VIII järgu tööstuslik äritunnistus. Maksuinspektor väidab, et oleme metsa eest maksnud üle Kr. 2000.— ja peame lunastama VI järgu tööstusl. äritunnistuse. Kas on maksuinspektoril õigus?

2) Meil on riigilt ostetud eriotstarbekoht (ve-siveski). Kas on määseaduse järgi lubatud samal

isikul riigilt osta veel teist tööstuse eriotstarbekohta (mitte veskit)?

3) Kas välisriikide kodanikel on eriotstarbekohtade saamisel samad õigused kui Eesti kodanikel? M. K.

Vastused:

1) Metsalankide (tükkide) ostuhinnaks loetakse hind, mis metsalangi ostumüügi-lepingus on näidatud, mitte aga summa, mis tegelikult on maksetud. Kui teie osa metsahinnast tasusite riigikassa pantkirjadega ja kui maksmise puhul oli pantkirjade börsikurss madalam nende nominaalhinnast, siis ei anna see teile veel alust väita, et metsahind oleks olnud sularahas maksetud Kr.

662 = pantkirjade börsihind. Põhiarimaksu määramisel võetakse aluseks ikkagi ostuhind, mis lepingus on kindlaks määratud, vaatamata sellele, missuguste väärtmärkidega see tasuti ja mis oli nende väärtmärkidega börsihind tasumise momendil. Kui teie metsalangi ostuhind lepingu järgi oli üle 2.000 krooni, siis on maksuinspektori nõue VI järgu tööstusliku aritunnistuse peale põhjendatud.

2) Riigimaade omanduseks andmise seaduse põhjal (R. T. 43 — 1936. a.) võib ühel isikul olla omanduseks riigi maatagavarast eraldatud kõlvulist maad (s. o. põldu, heina-, karja- ja metsamaad) kuni 50 ha.

Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaedade omanduseks andmise seaduse § 4 (R. T. 16 — 1928) näeb ette, et põllutööstusminister võib riigi päralt olevatest tööstuskohtadest müüa ühele isikule ainult ühe tööstuskoha. Erandeid võib lubada põllutööstusminister kokkuleppel majandusministriga, kui tööstuslikuks otstarbeks eraldatud ettevõtte kasutavad ühist jõuallikat või kui nad üksteisega on seotud saaduste väljatöötamisel.

Nii võime ülaltoodust järeldada, et üks isik saab osta riigilt mitu tööstuskohta ainult niisugusel korral, kui müügile määratud ettevõtte

kasutavad ühist jõuallikat või kui nad üksteisega on seotud saaduste väljatöötamisel ning nende ettevõtete koguareaal ei ole üle 50 hektaari kõlvulist maad.

Kui maksivad seadused ei luba ühele isikule müüa rohkem kui ühe riigi päralt oleva tööstuskoha, siis ei tähenda see veel seda, et üks isik ei või omandada (osta) mitu kohta neist tööstusettevõtetest, millised on põllutööstusministeri poolt juba mõnele isikule eraomanduseks müüdnud. Riigi maatagavarast eraldatud tööstusettevõtete arv, milline võib kuuluda ühele isikule, ei ole seadustega piiratud. Piiratud on seadustega vaid riigi maatagavarast eraldatud tööstusettevõtete kõlvulise maa kogusuurus, mis ei või ületada 50 hektaari.

3) Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaedade omanduseks andmise seaduse alusel müüakse tööstuskohti: a) enampakkumiselt või b) § 3 ettenähtud eeldustel enampakkumiseta tööstuskoha tegelikule asutajale. Kasutab välismaalane teatud tööstuskohta rendi alusel, siis võib ta seda kohta omandada samal viisil ja alusel kui Eesti kodanik; müüakse aga teatav tööstuskoht enampakkumiselt, siis võib välismaalane koha omandada ka enampakkumiselt.

Äride register juuniku esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Matilde Bondarš, Tartu, Kalaturu 1, koloniaalkauplus, prokurist August Lipp.
2. Paul Fischmann, Tallinn, Villardi 15, toiduainetekauplus.
3. Eesti tulikivitööstus H. Foelsch ja E. Nielberg, Tallinn, Paldiski mnt. 25, tulikivide valmistamine, täisühing, täisosanikud Heinz Foelsch, Ernst Nielberg, osakapital Kr. 500.—
4. Hilda Ganina, Tartu, Tähe 135, toiduainete- ja piimakauplus.
5. Ferdinand Härsing, Tartu, Aleksandri 61, toiduainetekauplus.
6. Paul Ivask, Pindi v., Leevi as., koloniaal-, viina- ja õllekauplus.
7. Tallinna siiditööstus M. Jegorov, Tallinn, Veerenni 29, siidriidetööstus, ärip. Maria Jegorov, prokurist Ivan Jegorov.
8. Alide Jänes, Tallinn, Endla 44, pudukauplus.
9. Elfriede Jõgi, Tartu, Turu 67—4, saapapealishatutööstus.
10. V. Kask ja R. Puusepp, kirjastus „Maret“, Tartu, Lossi 7, täisühing, täisosanikud Verner Kask, Richard Puusepp, osakapital Kr. 500.—
11. Õllekauplus „Murd“, K. Kivimurd, Kõo v., Pilstvere, ärip. Katarina Kivimurd.
12. Linda Klement, Tallinn, Kungla 8, toiduainetekauplus.
13. Alide Kodis, Tartu, Kuperjanovi 70, toiduainetekauplus.
14. Arnold Kriis, Tartu, Riia t. 42, põletispuudeäri.
15. Eduard Kuusk, Tartu, Kauba 3, toiduainetekauplus.
16. Pansion „Blatt“ A. Lepik, Kuressaare, U. Roomasaare 4, ärip. Anna Lepik.
17. O. Lepp, Viitina v., segakauplus, äripidaja Osvald Lepp.
18. Aleksander Leppik, Väinjärve v., Vao as., segakauplus.
19. Johan Liibant, Kunda alev, ehitusettevõte.
20. Vooldemar Lubi, Tartu, Narva t. 78, metallitööstus.
21. Rosalie Lubja, Mustvee, Tartu 9, pudukauplus.
22. Arnold Luukas, Kuigatsi v., Puka al., jahuveski.
23. Ella Maasiik, Narva, Vestervalli 4, alkoholsete jookidega einelaud.

24. Emilie Markus, Tapa, Pikk 10, koloniaalkauplus.
25. August Mumm, Tartu, Aleksandri 111, metallitööstus.
26. J. Must, Nõmme, Palli 16—2, jalgrattasade ja pudukauba müük autost, äripidaja Jaan Must.
27. Alise Mägi, Rägavere, Põlula as., jahu, ja saeveski.
28. Jakob Münter, Kõrgesaare v., Luidja k., segakauplus riigi viina müügiga.
29. Leonhard Mürk, Krabi v., jahuveski.
30. Magdalene Müürmann, Tallinn, Israeli 10, toiduainete- ja piimakauplus.
31. Elise Normak, Tallinn, Endla 47, toiduainetekauplus.
32. Armilde Nornberg, Tartu, Botaanika 30, toiduainete- ja piimakauplus.
33. Jaan Oldt „Rundso veski“, Uderna v., Uderna as., vesiveski.
34. F. Ondruj, Aimla metsk., metsatööstus, ärip. Franz Ondruj.
35. Vassili Opkaup, Laimjala v., Ridala k., liikuv lausaagimine.
36. Ekaterina Otsmann, Kurna v., Liiva, toiduainetekauplus.
37. Mart Ostrov, Talli v., Tuuliku as., segakauplus.
38. Värvimistööstus „Livo“ H. Ottas ja J. Firk, Tallinn, Merepuiestee 13, täisühing, täisosanikud Herbert Ottas, Isak Fink, osakapital Kr. 6000.—
39. Pagari- ja kondiitriäri Robert Part, Järva-Jaanis.
40. Mooses Passov, Tallinn, Raua 37—13, agent (toornaha alal).
41. A. Pilt, Vastseliina v., telliskivitehas, ärip. Aleksander Pilt.
42. A. Plaan, Tallinn, Vilmsi 37, loomade ja liha ost-müük, ärip. Arnold Plaan.
43. Karl Ploovits, Laiuse v., Rava k., koloniaalkauplus.
44. Linda Pomm, Tallinn, Koidu 114, toiduainete- ja piimakauplus.
45. G. Puulmann, Vaivara v., Metsküla metsatööstus, ärip. Gustav Puulmann.
46. Enga saeveski Peeter Pähkel, Emmaste v., Engo k.
47. J. Pärnpuu, Massu v., Kusuvere k., segakauplus, ärip. Jüri Pärnpuu.
48. Kübaraäri „M-me Auguste“ L.Raba, Tallinn, Müürivahe 1, ärip. Leontine Raba.
49. R. Rajla, Mustla alev, Posti 35, pagariäri, ärip. Grigori Rajla.
50. Mihkel Rahfeldt, Velise v., jahuveski.
51. Eduard Reiter, Vigala v., Kivi-Vigala as., segakauplus.
52. Elvine Rooss, Tallinn, Paldiski mnt. 14-a, juuksetööstus.
53. Kudumistööstus „Itaalia“ E. Rubanovitš ja Ko, Tallinn, Soo 29, täisühing, täisosanikud Heinrich Gutkin ja Emanuel Rubanovitš, osakapital Kr. 5.000.—
54. Ferdinand Ruus, 1) Tallinn, S. Pärnu mnt. 8, riidekauplus, 2) Tallinn, Oskari 3, hange (ehitusettevõtte), 3) Laitse v., talurahvatarvetekauplus.
55. Oskar Ruuse, Tallinn, Katusepapi 26, põletispuude, heinte ja kaerte müük.
56. Kalju Saar, Otepää al., Turg 9, raamatu- ja kirjutusmaterjaalikauplus.
57. A. Samarütel, Võru, Paju 22, saun, ärip. Anna Samarütel.
58. B. Saster, Tallinn, Vabriku 31, lukusepatöökoda, ärip. Bernhard Saster.
59. Jaan Siilak, Tallinn, Uus 22, liha- ja vorstikauplus.
60. Tõnis Simonlatser, Tallinn, Öle 44, toiduainetekauplus.
61. August Sirel, Pärnu, Riia mnt. 71, pagariäri.
62. Vennad Tammist, Kloostri v., Vasalemma, vikati- ja sepatööstus, täisühing, täisosanikud Johannes Tammist, Karl Tammist, osakapital Kr. 500.—
63. Vold. Thomson, Tallinn, Sireli 2, puuhoo, äripidaja Voldemar-Hermann Thomson.
64. Emilie Tiis, Nõmme, Turukaubamaja nr. 10, toiduainetekauplus.
65. Hedvig Tiitsmann, Tallinn, Jõe 10, toiduainete- ja piimakauplus.
66. Elisabeth Tont'i juuksetööstus „Silva“, Tallinn, Kopli 2-a.
67. August Torrop, Tartu, Tähe 105, liha-kauplus.
68. Viktor Tretjakevitš, Nõmme, Vabaduse pst. 123—2, hoonete ehitusettevõtja.
69. J. Turi, Tallinn, Uus 31, toiduainetekauplus, ärip. Johannes Turi.
70. Mööblitööstus Joh. Täht, Tallinn, Kopli 2-a, ärip. Johan Täht.
71. Iuuksetööstus „Endla“ O. Tõnison, Tallinn, K. Kalamaja 2, ärip. Oskar Tõnison.
72. Laevamootori- ja masinate parandamise tööstus Joh. Vanak, Tallinn, Uus 22, ärip. Johan Vanak.
73. P. Veermann, Tallinn, S. Tartu mnt. 91, lihakauplus, ärip. Pauline Veermann.
74. Emilie Veidenbaum, Tallinn, Girgensoni 14, toiduainetekauplus.
75. Gustav Viilukas, Tallinn, Paldiski mnt. 15, klaas- ja kiviõudekauplus.
76. Joh. Viilukas, Tallinn, Paldiski mnt. 20, elektritarvete- ja jalgrattasadekauplus, äripidaja Johannes Viilukas.
77. Triikootööstus Ella Vilde, Tallinn, Toompuiestee 11.
78. Arnold Visman, Tallinn, S. Pärnu mnt. 14, kirjutusmaterjaalikauplus.

Registreeritud muudatused :

- Voldemar Adamson'i, Nõmme, S. Pärnu mnt. 2, toiduainetekauplus, ärip. uueks perekonnanimeks on Aardam, ühes sellega firmaks „V. Aardam“.
- Marta Blumfeldt jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Roheline 5, toiduainetekaupluse.
- Jüri Bürgen jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Türis, Paide 9.
- August Danilov jätkab äritegevust, avades Keila v., Laulasmaal, toiduainetekaupluse.
- Linda Ebber'i peab Võrus, Kreutzwaldi 64, koloniaalkauplust, perekonnanimeks on abielludes Vedler ning seega firmaks „Linda Vedler“.

6. Eesti Kindlustuse Aktsiaselts „Eesti Lloyd“, Tallinn, juhatuse liikmeks valiti Friedrich Kask.
7. Jaan Eskusson, segakaupluse asukohaks Kilingi-Nõmme, Pärnu 35 (enne Kiriku 10).
8. Sara Gurvitš'i paberikauplus asub Tallinnas, S. Tartu mnt. 13 (varem Estonia pst 23).
9. O. Ü. Raf. Haarla, Tallinn, Tina 9, lahkunud juhatuse liige Lauri Haarla ja juh. liikme asetäitja Martin Dahlström; juhatuse liikmeks valiti Erika Tankson.
10. Meeta Härg jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Vaestekooli 25, toiduainete- ja piimakaupluse.
11. Karl Inder on lõpetanud koloniaalkaupluse Keila alevis, Kirikuplats 3, samas asuvat pagaritoostust peab edasi.
12. Klaasi- ja Metsatööstuse A/S. Jarwakandi Tehased, Tallinn, asjaajajaks-direktoriks on määratud Edmund Schiffer.
13. Toiduainetekauplus Priidu Kangur, asukohaks Haapsalu, Kalda 11 (enne Kalda 12).
14. „Estotünn“ E. Kivisild, A. Tiivas & Ko, Tallinn, Simoni 1, lahkunud täisosanikud Jaak Kivisild ja Johannes Mitt, firmaks jääb „Võitünni- ja vaadivabrik „Estotünn“ A. Tiivas & Ko“.
15. Kordes & Vupperfeld, Tallinn, V. Tartu mnt. 9, masinate- ja vineeriäri, avatud Tartus, Riia 16, osakond, prokuura antud osakonna nimel tegutsemiseks Rudolf Pertelson'ile.
16. Samuel Koso toiduainetekaupluse asukohaks on Tartu, Raekoja 38 (enne Narva 75).
17. Aleksander Kumm jätkab äritegevust, avades maalritööde ettevõtte Tallinnas, Heina 7—8 (ärip. elukoht).
18. Riidevärvitööstus G. Lõhmus ja H. Eichmann, Tallinn, Kaupmehe 5, täisühingusse juure tulnud täisosanikuna Jaan Tischler, ühingu osakapitaliks on Kr. 2.250 ja firmaks jääb „Tischler ja Ko“.
19. Arnold Lõvi jätkab äritegevust, avades linnasetööstuse Türis, S. Pärnu t 17, firma all „Arnold Lõvi linnasetööstus“; prokurist Ants Viirmaa.
20. Marie Mik jätkab äritegevust, avades Tallinnas, S. Raevalla 20, toiduainetekaupluse.
21. Julius Raud müüs Tapal, Jaama 4, asuva rohu-, värv- ja kosmeetikakaupluse Valter Vildenberg'ile ühes õigusega tarvitada firmat „Rohu- ja värvikauplus prov. J. Raud“.
22. August Rebane jätkab äritegevust, avades Mõisaküla raudteejaamas einelaua firma all „Aug. Rebane“.
23. Karl Rosenberg jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Tina 6, toiduainetekaupluse.
24. A/S. Rotermanni tehased, Tallinn, lahkunud juhatuse liige Artur Patrick ja juh. liikmeks valiti Berend Vetter-Rosenthal ja kandidaadiks Kurt Fischer.
25. Tööstuse aktsiaselts „Rõika-Meieski“, Viljandi, lahkunud juhatuse liige Jaan Lorup, juhatuse liikmeks valiti Ado Oriik.
26. Marta Schelbach jätkab äritegevust, avades Tallinnas, V. Juhkentali 8, lihakaupl.
27. Vulfas šuras, on avanud klaas-, liiva- ja smirgelpaberitööstuse Tartus, Auriku 4. Varem registr. fototarveteäri Tartus, Riia 27.
28. Ferdinand Speek'i toiduainetekauplus asub Palmse vallas, Võsul (varem Raikveres, Tallinna t. 71).
29. Jaak Sumberg jätkab äritegevust, avades Viljandis, Pärnu mnt. 11, toiduainetekaupluse firma all „J. Sumberg“.
30. Tekstiiltööstuse aktsiaselts „Tekla“, Tallinn, lahkunud juhatuse liikmed Konstantin Vachmann, Boris Sabsay, Max Bang, Peeter Camesasca; juhatuse liikmeks valiti August Peet ja Hermann Rõivas.
31. Kristjan Tomberg on lõpetanud jahuveski pidamise Kõnnu vallas, peab Koogi vesiveskit Jõeletme vallas firma all „Kristjan Tomberg“.
32. Pauline Trubon'i toiduainete- ja piimakauplus asub Tallinnas, Roopa 8 (varem Uus-Maailma 7).
33. Märt Tuul on avanud Tõrvas, Valga 1, pagaritöökoja (peab edasi samas asuvat pagariäri).
34. Nahatööstuse A/S. Union, Tallinn, lahkunud juhatuse liige Karl Kornel, juhatuse liikmeks valiti Johann Rumberg.
35. Johan Uri koloniaalkaupluse asukohaks on Tartu, Tähe 65 (enne 83).
36. Johannes Uuetoa segakaupluse asukohaks on Peningi v. (enne Piirsalu v.).
37. Elfriede Valdmann'i toiduainetekauplus asub Tallinnas, Mehaanika 14. (Viljandi 5).
38. Maksuüõetuks tunnistatud laevade tõste-, lammutamis- ja metallide kasutamise aktsiaselts „Viking“, konkursvalitsus kiinnitatud koosseisus: esimees van. adv. Aleksander Grin, liikmed vann. adv. Paul Hirsch ja vann. adv. Konstantin Hallik. Konkursvalitsuse asukohaks on Tallinn, V. Karja 3.
39. Virumaa Elektri - Aktsiaselts, Tallinn, Kentmanni 20—1, lahkunud juhatuse liige Herman Österlein, juhatuse liikmeks valiti Alexander Kõll ja Karl Imelik.
40. Kristjan Üksvärava lihakaupluse asukohaks on Viljandi, Vaksali 34-a (enne Mõisaküla al., Pärnu t. 19).

Tegevuse lõpetamine registreeritud :

1. J. Blumenfeldt, Nõmme, Roheline 5, toiduainetekauplus, ärip. Ida Blumenfeldt.
2. Eesti Linatööstuse A/S., Tallinn.
3. M. R. Kaschan, Tallinn, Kopli 18, söögi- ja ärip. Marie Rosalie Kaschan.
4. A. Kiindok, Tallinn, Kungla 8, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Arnold Kiindok.
5. Hermann Kilemit, Tallinn, Kaasani 1, juuksetööstus.
6. Salme Kommisar, Tallinn, Lembitu 7, vooditööstus.
7. Elmar Kroon, Jõgeva, Suur 69, liha- ja elusloomade ostu-müügiäri.
8. Elisabet Laan, Tartu, Kauba 3, toiduainetekauplus.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Tänavune Baltimaade suurem näitus peetakse Helsingis.

Ülemaaliste suurnäituste või messide korraldajad Balti riikides peavad teatavasti ülemaalse ja rahvusvahelise ulatusega näitusi või messe võimalikult kindla järjekorra alusel, arvestades seda, et Balti riikides iga aasta peale ei langeks rohkem kui üks säärane näitus või mess. Viimati peeti sellane möödunud sügisel Tallinnas, Peetri tehaseis.

Tänavu on järjekord Soomes, kus peetakse sellane mess Helsingis 5.—13. oktoobrini äsjavalminud hiiglahoones, mis on ehitatud uusimaile ja moodsaimaile nõudeile vastavalt ja mille pörandapind ületab 8000 ruutmeetrit.

Messi korraldajaks on osaihing „Suomen Messut“.

Soome peekoni väljavedu Inglisse.

Soome ametiasutustele on tulnud ametlik teade, et Inglise kavatses vähendada Soome peekonikontingenti pärast praeguse kontingendi lõpmist juuni 30-al. Soome poolt on sellega ühenduses astunud samme selleks, et Soome praegune kontingent jääks puutumata, samuti nagu see on leidnud aset nende riikide suhtes, kelle osa peekoni kontingendis on olnud alla 1% (Soome osa 0,4%). Inglise asjaomaste võimude tähelepanu on juhitud sellele, et uute kontingentide vähenemine juures kannatab Soome peekonitööstus juba niivõrd raskesti, et muutub küsitavaks selle olemasolu, eriti kui arvestada seda, et see tööstus on rajatud peagu ainult Inglise turule. Kontingentide sisseseadmisel Soomele langenud osa oli 2,5 milj. kg, mis hilisemate piiramiste tõttu vähenes 1 milj. kg-le.

Läti võlmüügi keskkorraldusest Inglises.

Londonis on asutatud uus firma „Anglo Baltic Produce Co, Ltd.“. Firma nimetus näib tüürivat kõikide Balti riikide kaupade esindamisele ja mitte ainult või, vaid ka lihasaaduste ning munade müügile.

Alul on firmale antud ainuõigus Läti või müügiks ja kõik Läti või peab Inglisse minema selle firma kaudu.

Kuuldavasti on aga uus korraldus tekitanud ootamata vastuseisu Inglise kaupmeeskonna poolt. Nagu kõikidel maadel ja meil Eestiski, nii

nõuavad ka Inglise majandusringkonnad, et seal ei asuks tööle uued võõrad ettevõtted sihiga tõrjuda Inglise ärised kõrvale. Nii on Londoni, Manchesteri ja Newcastle'i toiduainete börsil otsustatud uut firmat mitte võtta vastu börsi liikmeks. Selle tagajärjel puudub Londonis Läti või ametlik noteering. On esitatud märgukirju kaubandusministeeriumile ja siseministeeriumile protestiga, et võõraid ettevõtteid ei lubataks töötada, ning kõneldakse, et kaubanduskoda kavatses oma poolt võtta ette aktsiooni.

Tekkinud elevuse tagajärjel tooniandvad importijad kaubamajad hoiduvat võid ostmast ja seda tuleb müüa mitte päris soodsatel tingimustele juhuslikele ostjaile. Juba ongi kuulda, et meie või eksportijaile on tulnud teateid Inglisest, kus tähelepanu juhatakse sellele, et Läti võid on võimalik osta palju odavamini kui pakutakse Eesti oma.

Tekkinud olukord ähvardab mõjutada halvasti ka Eesti või väljaveid Inglises. Sellest olenevalt ilmub hiljuti Inglise loetavimas toiduainete kaubanduse ajakirjas „The Grocer“ kuulutus, millele on alla kirjutatud kõik viis Eesti väieksporööri, kus ametlikult teatatakse, et uuel firmal ei ole ühendusi ega volitusi Eesti või müügiks, vaid et Eesti eksportijad seisavad vahetus ühenduses Briti importijatega, teostades Eesti või müüki vahemeesteta.

Londoni kaudu on kuulda, et ka Leedu kavatses umbes samasugust seletust ja pealeselle tahab protestida selle vastu, et üksik firma ilma mingi õigusega kasutab „Balti“ nime, omandades nimetuse, mida tohiks kasutada ainult kõik maad koos ühisel kokkuleppel. Balti nimetus kasutatuna ainult ühe maa poolt võib mõjutada halvasti teiste maade huve.

„Majandusteated.“

Briti kaubanduskogjad kutsuvad Balti riikide kaupmehi Inglismaale külla.

Seoses suure kaubalepingu sõlmimisega Suurbritannia ja kolme Balti riigi vahel on suuremad briti firmad, kes Balti riikidega on kaubanduslikus vahekorras, avaldanud soovi, et teostuks isiklik kontakt ja kaubanduslik esindus kõnesolevate riikide vahel.

Londoni, Manchesteri, Bradfordi, Sheffieldi, Leicesteri ja Wolverhamptoni kaubanduskogjad saatsid omalt poolt kutsed Eesti, Läti ja Leedu

kaubanduskodadele, saata käesoleva aasta sügisel Inglismaale väikesed delegatsioonid, millised koosneksid esindusärimehist, kes on huvitatud kauplemisest Inglismaaga.

Briti kaubanduskodade soov on näidata delegatsioonidele sealsete tööstuslike ja kaubanduslike keskuste tegevust ja korraldusi.

Kaubandus-tööstuskoja juhatus põhimõtteliselt pooldab delegatsiooni saatmist Inglismaale, arvates, et leidub asjast huvitatud ärimehi, kes sooviksid delegatsiooni sõidust võtta osa.

Rahvusvaheline karusnahkade mess Helsingis.

Möödunud aastal alustati Poolas tööd, mille sihiks on rahvusvahelise karusnahkaubanduse keskuse loomine Vilnos, kus selle tagajärjena peeti 1934. a. esimene karusnahkade mess.

Tänavu avatakse rahvusvaheline karusnahkade mess Vilnos 29. juunil ja see kestab kuni 14. juulini s. a., kusjuures mess evib puhtkaubandusliku iseloomu ega ole seotud mingi näitusega. Müük ei toimu mitte oksjoniteel, vaid vabalt käelt; lubatud on ainult en-gros-tehingud.

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse ringkiri nr. 345., 20. juunil 1935. a.

I.

Avaldatakse teadmiseks, et Eesti-Hispaania modus vivendi (RT 48—35 art. 472) nimekirja „B“ §§ 7, 24, 28 ja 35 ettenähtud kaupade suhtes tuleb võtta tollitava üksusena 1 kg. br. ja § 11 ette nähtud mandlite ja pistaatsiate suhtes — 1 kg. netto.

Alus: Majandusministri ettekirjutus 13. VI s. a. nr. 8831.

II.

Avaldatakse käsitlemiseks tollipeakomitee otsused:

I. A. Sisseevotariifis.

1) Kauba kirjeldus: pudelikork, mis koosneb raudplekist kestast ja kesta põhjas olevast korgipuukoore seibist. Kork on pudelitele väljaspoolt pealekeeratav, kestable stantsitud pealkiri „Sidel“.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 60 p. 4 alla kuuluvaks kui korgipuu koorest teosed lihtsa materjaali lisandusega.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 154 p. 4 alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Riigikohus tühistas Tollipeakomitee otsuse 1. II 35. nr. 844, millega vaidluse all olev kaup oli tunnistatud kuuluvaks t. t. § 60 p. 4 alla järgmistel motiividel: „Nagu nähtub asjatoimetuse juure võetud proovist, kujutab käesolevas asjas vaidluse all olev kaup enesest raudplekist pudelikorki, mis pudeli suu sulgemiseks tuleb keerata pudeli kaela peale väljaspoolt, kuid mida ei saa paigutada pudeli avause (kaela) sisse. Selle pudelikorgi põhja on paigutatud korgipuu koorest seib. Riigikohus ei saa ühineda Tollipeakomitee arvamusega, et selle korgi juures on tähtsam osa korgipuu koorest seib, mitte aga raudplekist kest (torbik), sest pudeli suud saab sulgeda ka ainult raudplekist kestaga, kuna aga seibiga üksnes pudeli suud sulgeda ei saa. Kaebaja tähendab õieti, et seib on kõrvalvahend selleks, et raudplekist kork paremini oma ülesannet täidaks, s. o., et ta oleks õhukindlam.“

Nagu nähtub riigikohtu otsuse motiividest, tuleb lugeda kauba tähtsaimaks osaks raudplekist kesta ja selle kui peamaterjaali järgi tuleb kaup tollida. Sellele kestable on stantsitud pealkiri „Sidel“. Plekist teosed igasuguste pealkirjadega on ette nähtud t. t. § 154 p. 4.

(T. P. K. otsus 24. V 35. nr. 844/921.)

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg sh.	
26. VI. Northern Manitoba . . . sh.	29/4 ¹ / ₂
26. VI. Rosario Santa Fe . . . ”	—
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian sh.	13/9
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg sh.	6/3
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg sh.	7/9

Linad, cif per tn.

Livonian, Basis Risten £	88/—90/—
Tows, Soviet ”	86/—88/—

21. VI. Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri sh.	97/—100/—
Daani ”	97/—
Hollandi ”	95/—
Eesti ”	92/—
Rootsi ”	95/—
Poola ”	90/—

Munad — 120 tk. = 15¹/₂ lbs.

21. VI. Eesti sh.	7/3—7/6
-----------------------------	---------

Või.

21. VI. Manchesteris		
Eesti	sh.	84/—
Soome	"	97/—
Rootsi	"	93/—
Daani	"	102/—
Uus-Meremaa finest	"	90/—
first.	"	89/—

Hamburg.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	Rmk.	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term. fl.		5.10
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. "		5.15
Hard Winter, cif 100 kg eest "		—
La Plata, cif " " " " Rmk.		—

Rukis.

La Plata, Hamburgis 50 kg eest	Rmk.	2.80
Amsterdamis	"	2.75

Kaerad.

Sisemaa, 50 kg eest loco		—
------------------------------------	--	---

26. VI. Suhkur, cwt. (50 kg)

Toores	sh.	4/6—5/—
Hollandi	"	—
Belgia	"	—
21. VI. Tšehhi	"	6/—
Poola	"	5/3

Riis, Burmah II, 50 kg eest Rmk. 11.25

Või.

21. VI. Berliin

Saksa Markenbutter	Rmk.	130.—
" feine Molkereibutter	"	127.—
" Molkereibutter	"	123.—
Landbutter	"	118.—
Kochbutter	"	110.—
Eesti	"	—
Läti punane	"	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	13. VI	14. VI	15. VI	17. VI	18. VI	19. VI	20. VI	22. VI	24. VI	25. VI	26. VI
Frank	74.93	74.91	74.93	74.60	74.57	74.76	74.63		74.60	74.62	74.51
Dollar	4.9406	4.9418	4.9393	4.9281	4.9306	4.9381	4.9325		4.9406	4.9512	4.9381
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395		19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40		22.40	22.40	22.40
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905		19.905	19.905	19.905
Saksa mark	12.252	12.270	12.265	12.220	12.240	12.260	12.245		12.250	12.245	12.227
Soome mark	226.93	226.93	226.93	226.93	226.93	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87
Floriin	7.30	7.30	7.2925	7.2625	7.2625	7.2725	7.2575		7.25	7.2550	7.24
Liira	60.—	59.93	59.96	60.—	60.03	59.87	59.71		59.75	59.71	59.59
Helveetsia fr.	15.142	15.145	15.140	15.077	15.075	15.115	15.082		15.092	15.097	15.075
Tšehhosl. kr.	118.25	118.25	118.25	117.93	117.68	118.12	117.87		118.—	117.87	117.75
Belga	29.195	29.190	29.190	29.115	29.170	29.185	29.145		29.275	29.285	29.210
Šilling	26.21	26.21	26.21	26.12	26.18	26.18	26.18	26.16	26.16	26.18	26.18
Slot	26.25	26.18	26.21	26.12	26.06	26.15	26.06	26.06	26.06	26.18	26.18
Pengo	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75
Latt	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25
Litt	29.25	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50
Tšerv.	5.659	5.705	5.701	5.701	5.841	5.701		5.693	5.693	5.693	
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Höbe p/unts	32 ^{13/16}	32 ^{13/16}		32 ^{5/8}	32 ^{11/16}	32 ^{3/16}	32 ^{5/16}	32 ^{5/16}	3 1 ^{1/2}	31 ^{1/16}	31
Plaat p/unts	140/10 d.		140/09 d.	141/02 d.	141/02 d.	140/11 ^{1/2} d.	141/1 ^{1/2} d.	141/01 d.	140/11 ^{1/2} d.	141/1 ^{1/2} d.	141/2 d.
Kuld p/unts											
	B E R L I N										
	14. VI	15. VI	17. VI	18. VI	19. VI	20. VI	21. VI	22. VI	24. VI	25. VI	26. VI
Naelsterling	12.27	12.27	12.23	12.22	12.245	12.23	12.23	12.24	12.245	12.24	12.24
Frank	16.37	16.375	16.375	16.385	16.40	16.40	16.40	16.40	16.405	16.41	16.415
Dollar	2.482	2.482	2.481	2.48J	2.480	2.480	2.479	2.478	2.479	2.473	2.476
Rootsi kroon	63.25	63.25	63.05	62.99	63.13	63.05	63.05	63.10	63.13	63.11	63.11
Daani kroon	54.77	54.77	54.59	54.54	54.67	54.60	54.60	54.64	54.66	54.65	54.65
Norra kroon	61.65	61.65	61.45	61.40	61.53	61.46	61.46	61.51	61.53	61.51	61.51
Soome mark	5.45	5.405	5.39	5.385	5.395	5.39	5.39	5.395	5.395	5.395	5.395
Floriin	168.3	168.05	168.22	168.35	168.53	168.63	168.55	168.65	168.72	168.81	168.89
Liira	20.53	20.54	20.44	20.44	20.44	20.44	20.44	20.44	20.44	20.44	20.44
Helveetsia fr.	81.—	81.—	81.—	81.08	81.11	81.11	81.11	81.11	81.12	81.12	81.12
Belga	42.02	42.02	42.02	42.02	42.02	42.02	42.02	42.02	42.02	41.925	41.925
Latt	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Eesti kr.	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50	68.50
Litt	41.57	41.58	41.58	41.60	41.64	41.64	41.64	41.64	41.65	41.67	41.68

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvillase kotiga.		Heeringad, Šoti „Matties“ II s. tünn	—
Püülijahu:		„Matfulls“	37.00—42.00
Rukkipüüli patent (à 50 kg.)	100 kg. —	„Islandi, o/ü. Kalandus 1/1	22.00—26.00
„harilik“	22.—	„ 1/2	—
„III sort“	—	Liha, sea, I sort 1 kg.	0.36—0.41
„Eesti Parem“ saiajahu	30.—	Liha, looma, I sort	0.30—0.43
„Kalev“	26.—	Õlikoogid, linaseemne 100 kg.	—
„Kungla“	24.—	„päevalille.	—
„Sampo“	21.—	„puuvilla	—
Manna	32.—	„palmi	—
Granular	27.—	Sojatangud	—
Saiajahu poolsõre	30.—	Nisukliid	—
„sõre“	31.—	Maapähklikoogid	—
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski Jahud: rukki 100 kg.	14.20—15.—	Puuvillane riie, Bjas, netto mtr.	0.49.50—0.62.25
rukkipüüli	22.—	„ „ Mitkal „	0.36.50—0.47.50
nisu, pehme —	—	Linahindade noteerimise komisjon noteeris 24. V 1935 järgmised lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):	
sõre	21.00—32.—		
Kaerahelbed (Herkulo) 1 kg.	0.28		
A/S. Rotermanni teh.			
Jahud: rukki 100 kg.	14.61	Lina, ristna R	135 133
„püüli“	22.—	hoffsdreiband HD	126 124
„nisu, pehme — sõre“	18.00—31.00	dreiband D	117 115
Nisu, Eesti	13.00—14.—	ordinäärdreiband OD	106 104
„külvi, suvi „Rubin“	—	liivi-ordinäärdreiband LOD	95 93
Rukis, Eesti,	12.50—13.—	takupraak H	83 81
Kaerad, toidu, Eesti	7.00—7.50	Ehitustakk	—
Odrad, õlle, Eesti	—	Tendents: kindel.	—
„toidu, Eesti	8.50—9.—	Takud, Codilla I 1 kg	0.95
Herned, peluskid, külvi	—	„ „ II	0.83
Riis, Burma II	45 —	„ ehituse	0.15
Kartulid, söögi	2.20—2.60	Linaseemned, külvi, 95%,	—
„piirituse	—	baas,	—
„vabriku	2.00—2.10	Kivisüsi, auru, Yorkshire,	—
Kartulitärklis „Supérieur“	19.00—21.—	2 korda pestud 1000 kg	27.50
Siirup, kartuli 42%	24.—26.—	„ auru, Newcastle	25.50
Glükoos	24.—	„ sepa	27.50
Margariin, kodumaa	60.00—70.—	Koks, kütte	—
Kaseiin, Eesti, toores	—	„ gaasi, Tallinna gaasivabr.	50.—
Juust, „schveitsi“, kodumaa 1 kg.	1.20	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	8.30
Kakao, Hollandi	2.00—2.60	Põlevkivi, I-a, fr. ladu Tall., netto	8.—
„Eesti	2.00—2.30	Kütteõli, fr. ladu Tallinn, netto 100 kg.	4.60 (v. 5.—)
Kohv, Rio, Santos jne.	4.35—5.—	Raskeõli „ „ A. B. C“ (gudrong)	7.25 (v. 5.—)
„Kesk-Ameerika sordid	6.50—7.50	Estobituumen A. B. C“ (gudrong)	—
Tee, laht, oransh Pekoe, Tseilon	5.50—6.—	„tünnid br.	8.75
Tee, laht, oransh Pekoe, Java	5.00—5.50	„ D. E. (pigi) „ „	8.75
Suhkur, peenike, valge, 100 kg	43.75—44.—	Katuselakk, „ „	9.25
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		Fenolaat, tünnides, netto	4.75 (v. 5.—)
Irboska ja Narva	2.50	Karbolineum „Estokarbolineum“	—
Sool, lahtine, Saksa	2.50	A. B. netto	10.75—9.75
„Inglise	2.50	„Estokarbolineum“ C, netto	7.75
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	35.00—37.00	Raualakk, tünnides, netto	16.75 (v. 8.—)
„ „ Matfulls“	37.00—39.00	Imbutusõli A, netto, tünnides	—
„ „ Fulls“	—	„ B „ „	—
„ Šoti „Spent“	—	„ C „ „	5.25
„ „ Matties“ I s.	33.00—37.00	Tolmuõli 100 kg.	—
		Asfaltmastiks, netto, tünnides	5.25
		„ emulsioon	9.25

	Kroonid.
Viljapuu-karbolineum, netto . . . ltr.	0.30
Autobensiin	0.26
Diiselmootor-nafta 1kg.	0.10
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	0.11
" -nafta	0.10
Raud, sordi 100 kg.	14.00
" latt	14.00
" vits	19.00
" plekk	18.50—27.00
" plekk, tsingitud	29.00—34.00
" talad	13.00
Teras, nikkel	—
" vedru	25.00
" tööriistade	—
" valu	25.00
" talla, ree	—
Inglistina	480.00—490.00
Seatina	34.00—36.00
Vaskplekk, punane	125.—200.—
" valge	115.—155.—
Tsinkplekk	65.00—70.00
Masinaõli, poola	18.00
Mootoriõli, poola	35.00—50.00
Autoõli, poola	37.00—60.00
O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt- teõli, tsistern. fr. Tallinn . 1000 kg	44.75
Linaseemneõli 100 kg	64.00—65.00
Värnits	66.00—67.00
Tsilindriõli, Ameerika	27.00—50.00
Nafta, Ameerika	9.50—10.50
" Poola	9.50—10.50
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid Ameerika "	10.25—11.25
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi- tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l. netto 0.26	—
O/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“ tsistern. fr. Tall., ühes teede- maks.	33.50—36.00
Bensiin, I s. välisbensiin	0.28
Pesusooda, kodumaa 100 kg	9.50—10.00
Seebikivi	33.00—36.00
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.	6.00
" tsinkvalge, välism.	0.45—0.46
" tinavalge,	0.75—0.76
" ooker,	0.19—0.25
Superfosfaat 18—200/0 kott	—
Segafosfaat 22—230/0	—
Kaalisool 40/0	—
Salpeeter, tsilli 16/0	—
Lubisalpeeter	—
Lubiammoonsalpeeter 20,60/0	—
Väavelhapu ammoniaak 30/0	—
Fosforiit, eesti 25—270/0	—
Nitrofoska	—
Paber, rotatsiooni 100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere, pütt	6.45
Kriit, toores 100 kg.	4.25—4.50
" pestud	4.25—4.50
Kivitorv	14.00—23.00
Puutorv	15.00—17.00
Kips, jahvatatud	15.00
" krohvimise	32.00
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	33.00—35.00
Silikaat, I s., fr. vabrik	33.00—35.00
Tullitükid, originaalkast . . (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast . . . 1 kg.	1.85—2.20
Tallanahk, Ameerika, I s.	2.30—2.35
" " II s.	2.15—2.25

	Kroonid.
Metsamaterjaalide hinnad fr. laduplats Tallinn.	
Palgid: kuusk ja mänd Nar- vas ja Pärnus thm. kr.	—
Pakud, kuuse	10.—
" kase	—
" lepa I sort	—
" " II	—
Saetud materjaal, plangud + 25% laudu	
" kuusk u/s	23.—
" " IV s	19.—
" mänd u/s	25.—
" " IV s	21.—
Kastilauad	40.—
Paberipuu r.-m.	6.20
Toepuu	5.—
Tendents: vaikne.	

Liverpooli börs. 19. VI.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest, ingl. pennides (d) loko 6.79
juuli 6.31, okt. 6.01, jaan. 5.95, märts 5.94

Peekonsigade hindadeks on 17.—22. VI 1935.
Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.60	0.55	0.49	} siseturu hinnad
55—59,5 "				
72,5—75 "	0.55	0.51	0.45	
50—54,5 "				
75,5—80 "	0.51	0.47	0.44	

Kanamunad. Tendents: kindlam.

Põllutöministeeriumi Põllumajand. Osak. kanamunade hinna noteerim. komisjon noteeris 14. VI järgmised kanamunade hinnad: 1 kg eksportmune hind franko kogumispunkt Kr. 0,32, koos juuremaksuga 1 kg eksportmune hind franko kogumis- punkt kr. 0,45 kg, mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures kr. 0,225 kümme
55 " " " " " 0,245 "
60 " " " " " 0,270 "
1 kg siseturu mune Kr. —, mis vastab:
üle 50 gr. raskuste munade juures Kr. 0,26 kümme
üle 40 " " " " " 0,225 "

Või. Tendents: kindel.

I s. 1 kg kr. 1.02, mis tulnud sisse 8.—14. VI 1935. a.

Lina Praha id.

Tallinn — Gent 1016 kg. sh	—
" — Dundee	"

Puumaterjaalid. Standard

Tallinn — London	sh 33/— netto
" — Hull	" 34/— brutto
" — Southhampton	" 40/—
" — Manchester	" 40/—
" — Grangemouth	" 28/6
" — Belfast	" 45/—
" — Dundee	" 29/—
" — Antwerpen	" 35/—
" — Gent	" 35/—
" — Rotterdam	hfl. 12.50
" — Amsterdam	" 13.50

Segakaup.

Tallinn — Stettin 1000 kg.	rmk. 18.—30.—
" — London 1016 kg.	sh 17/—40/—
" — Stokholm 1000 kg.	rkr. 11.—30.—
" — Stettin, või, tünn	rmk. 1.50
" — London	sh. 2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 29. VI 1935. a.

Väärtpaberid	Nominiväärt.	Võimane divid.	Tehtud	Osjad	Müüjad	Kroonides	
1927. a. 7% välislaen (dollarites)	1000	—	—	3600	3700		
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	66	68		
Majand.-min. rahandusosakonna pantkirjad:							
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	62	—		
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	64	—		
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	66	68		
Pikalaenu Panga:							
pantk. (20 a.) 7%	1000	—	—	1000	—		
" (5 a.) 5%	5000	—	—	—	—		
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—		
Eesti Maapanga:							
8% pantk. (6 s.)	100	—	—	100	102		
6% " (3 s.)	100	—	—	100	—		
6% " (1 ja 5 s.)	100	—	—	95	—		
6% " (2 s.)	100	—	—	95	—		
4% " (4 s.)	100	—	—	—	—		
Asunduskapitali 4% võlakirjad	100	—	—	90	—		
6% Eesti Hüpoteeegi Panga pantlehed	100	—	—	94	95		
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	96	96	97		
Tall. Immoobilpank rbl.	100	—	—	3.—	3.25		
A k t s i a d :							
Eesti Panga	50	8%	—	63	66		
Pärnu Krediidipanga	50	—	—	—	—		
A.-s. „Port-Kunda“	1	—	—	—	—		
" „Imarine“	100	—	—	—	—		
" „Fr. Krull“	50	—	—	—	—		
" „Massoprodukt“	50	—	—	—	—		
" „Saku õllefabr.“	50	—	—	—	—		
" „Türi paberi- ja puupapivabr.“	50	—	—	—	—		
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—		
" „Põhja Kinnit.-selts“	50	—	—	—	—		
" „Eestimaa Trüki-koda“	50	3%	—	—	—		
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—		
" „Balti puuvilla ketramise ja kudumise vabrik.“	50	—	—	—	—		
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	6%	—	—	—		
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s. „Volta“	50	—	—	—	—		
A.-s. „Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse“ ajutised tunnistused	50	—	—	—	—		
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	—	—	—	—		
Eesti kindlustus-aktsias. „Polaris“	50	—	—	—	—		
Piiritusepuhastamise vabrikute o/üh.	500	3%	—	—	—		
A.-s. „Siegel“							

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		20. VI 1935	21. VI 1935	22. VI 1935	25. VI 1935	26. VI 1935	27. VI 1935
New-York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.66	3.66	3.66	3.66	3.65	3.66
	M.	3.74	3.74	3.74	3.74	3.73	3.74
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	143.50	143.50	143.50	143.50	143.50	143.50
	M.	147.—	147.—	147.—	147.—	147.—	147.—
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	24.20	24.25	24.25	24.25	24.25	24.30
	M.	24.50	24.55	24.55	24.55	24.55	24.60
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	249.20	249.55	249.75	249.85	249.50	250.10
	M.	252.20	252.55	252.75	252.85	252.50	253.10
Riia 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	118.90	119.10	119.10	119.05	119.90	119.15
	M.	121.15	121.35	121.35	121.30	121.40	121.40
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	119.90	120.10	120.10	120.05	119.90	120.15
	M.	121.40	121.60	121.60	121.55	121.40	121.65
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	62.05	62.10	62.15	61.85	61.75	61.95
	M.	63.05	63.10	63.15	62.85	62.75	62.95
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	30.20	30.30	30.30	30.25	30.25	30.30
	M.	30.70	30.80	30.80	30.75	30.75	30.80
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	15.30	15.30	15.30	15.30	15.30	15.35
	M.	15.60	15.60	15.60	15.60	15.60	15.65
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.15	69.15	69.15	69.15	69.15	69.25
	M.	70.55	70.55	70.55	70.55	70.55	70.65
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.25	69.45	69.45	69.45	69.45	69.55
	M.	70.25	70.45	70.45	70.45	70.45	70.55
Kaunas 100 liiti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.20	61.20	61.20	61.20	61.20	61.30
	M.	62.10	62.10	62.10	62.10	62.10	62.20
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.35	69.45	69.50	69.50	69.45	69.55
	M.	70.35	70.45	70.50	70.50	70.45	70.55

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Vastutav toimetaja H. Anto.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükkkoda, Pikk tän. 2. 1935.